

Uchwała Nr XXII/166/20
RADY GMINY GOWOROWO
z dnia 22 czerwca 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Goworowo
na lata 2020-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 poz. 713 ze zm.) oraz art. 176 pkt 1, art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r., poz. 821 ze zm.) Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Goworowo na lata 2020-2022, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Goworowo.

§ 3

Traci moc uchwała Nr XXX/186/16 Rady Gminy Goworowo z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Goworowo na lata 2017-2019.

§ 4

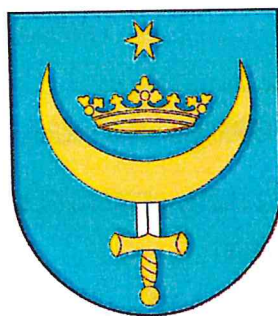
Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Gminy

Krystyna Subczyńska

*Załącznik do uchwały Nr XXII/166/20
Rady Gminy Goworowo
z dnia 22.06.2020 r.*

**Gminny Program Wspierania Rodziny
w Gminie Goworowo
na lata 2020-2022**



SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE.....	4
1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM.....	4
1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM.....	5
1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU	6
2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE GOWOROWO	7
2.1. ADRESACI PROGRAMU	8
2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY	8
2.2.1. DANE OGÓLNE	8
2.2.2. DEMOGRAFIA.....	9
2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA	11
2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY	12
2.2.5. PRZESTĘCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE.....	12
2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO.....	13
2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY	13
2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY	27
2.4. BADANIA ANKIETOWE	30
2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW	31
2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH	34
2.5. ANALIZA SWOT	38
2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU	42
3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE	44
3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU	44
3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	45
3.3. PROJEKTY	56
4. REALIZACJA PROGRAMU	61
4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY	61
4.2. FINANSOWANIE.....	61
4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ	61

WPROWADZENIE

Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokajanie potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość oraz przemoc w rodzinie. Są one najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

Stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny daje możliwość świadczenia komplementarnego wsparcia rodzinom, które stają się bezradne i marginalizowane. W systemie takim ważne jest, by prowadzone działania oprzeć na przekonaniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina. W pierwszej kolejności system ten powinien być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny. Należy przy tym pamiętać, iż efektywna praca z rodziną musi być stała, intensywna i dotyczyć jej ważnych problemów.

Niniejszy Program Wspierania Rodziny w Gminie Goworowo został opracowany w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Goworowie przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”. Program został opracowany na lata 2020-2022, a w ramach diagnozy analizie poddano dane z lat 2017-2019.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA I REGULACJE PRAWNE

1.1. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE KRAJOWYM

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.

Kodeks karny (ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny – t.j. Dz. U. 2018 poz. 1600 z późn. zm.) rozróżnia nieletniego (przed ukończeniem 17 lat) i młodocianego (który popełnia czyn zabroniony przed ukończeniem 21 lat, ale ukończył 24 lata, zanim zapadło orzeczenie w pierwszej instancji). Kodeks cywilny (ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny – t.j. Dz. U. 2019 poz. 1145) wyróżnia małoletniego (osobę przed ukończeniem 18. roku życia), natomiast kodeks pracy (ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy – t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1040 z późn. zm.) tak jak kodeks karny – młodocianego (z tym że w przypadku prawa pracy jest to osoba pomiędzy 16. a 18. rokiem życia).

Kodeks karny zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat. Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

Kodeks rodzinny i opiekuńczy (ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy – Dz. U. z 2017 r. poz. 682 z późn. zm.) normuje problematykę zawierania i ustawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Kodeks postępowania cywilnego (ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego – t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1360 z późn. zm.) chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

1.2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA W USTAWODAWSTWIE MIĘDZYNARODOWYM

Problematykę rodzinną podejmują ratyfikowane przez Polskę akty międzynarodowe.

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka (uchwalona przez ONZ 10 grudnia 1948 r.) określa w art. 16 rodzinę jako naturalną i podstawową komórkę społeczeństwa i przyznaje jej prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa.

Europejska Karta Społeczna z 1961 r. (zapis w pkt. 16 pierwszej części) stwierdza, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, uchwalona rezolucją nr 34/180 Zgromadzenia Ogólnego ONZ z dnia 18 grudnia 1979 r. podkreśla m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny.

Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989r., ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Europejska Konwencja o Przysposobieniu Dzieci (sporządzona w Strasburgu dnia 24 kwietnia 1967 r. (Dz. U. 1999 nr 99 poz. 1157) ma zastosowanie do dzieci, które w momencie przysposobienia nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie.

Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego (sporządzona w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. (Dz. U. 1999 nr 79 poz. 888), zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny w 1980 r. podkreśla m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

1.3. UWARUNKOWANIA PRAWNE REALIZACJI PROGRAMU

Program Wsparcia Rodziny w Gminie Goworowo na lata 2020-2022 będzie realizowany m.in. w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. 2019 poz. 1111 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507. z późn. zm.),
- ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2220 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 670 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 852 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 409 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustalaniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2092 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1390 z późn. zm.)
- ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2134 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 473 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 668 z późn. zm.),
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Goworowo na lata 2014-2021 (Załącznik do Uchwały Nr XLVI/272/14 Rady Gminy Goworowo z dnia 29 lipca 2014 r.).

2. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE GOWOROWO

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Goworowo została oparta na badaniu źródeł zastanych (danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie, bądź obejmujących zasięgiem działania jej mieszkańców) oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli środowiska lokalnego i pedagogów funkcjonujących w gminie placówek oświatowych.

Do analizy przedłożono 28 anonimowo wypełnionych ankiet skierowanych do mieszkańców oraz 3 ankiety wypełnione przez pedagogów lub dyrektorów z placówek oświatowych.

Wśród respondentów ankiet skierowanych do mieszkańców było 68% kobiet i 32% mężczyzn. Dominujące grupy respondentów stanowiły *ex aequo* osoby w przedziale wiekowym 36-45 lat, 46-55 lat i 56-65 lat (po 25%), a następnie grupa osób w wieku 26-35 lat (21%). Znacznie mniejszy odsetek spośród respondentów stanowiła grupa osób w wieku powyżej 65 lat (4%). W badaniu nie wzięły udziału osoby poniżej 25 lat.

Biorąc pod uwagę czas zamieszkiwania w gminie, to 68% wszystkich respondentów ankiety mieszka na terenie gminy Goworowo od urodzenia, 18% zamieszkuje w gminie od 25 do 40 lat, a 11% od 6 do 15 lat, natomiast 3% respondentów nie zadeklarowało czasu przebywania na terenie gminy. Jeśli chodzi o poziom wykształcenia uczestników badania, to 68% spośród nich posiadało wykształcenie wyższe, mniej liczną grupę stanowiły osoby legitymujące się wykształceniem średnim (18%), najmniej było osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (11%), zaś 3% badanych nie określiło poziomu wykształcenia.

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy rodzin i dzieci w opinii mieszkańców”

liczba ankietowanych	pleć	grupa wiekowa	czas zamieszkiwania w gminie	wykształcenie
28	kobiety (68%)	26-35 lat (21%)	od urodzenia (68%)	wyższe (68%)
		36-45 lat (25%)		średnie (18%)
	mężczyźni (32%)	46-55 lat (25%)	od 6 do 15 lat (11%)	zasadnicze zawodowe (11%)
		56-65 lat (25%)	od 25 do 40 lat (18%)	
		powyżej 65 lat (4%)	brak deklaracji (3%)	brak deklaracji (3%)

Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która została przeprowadzona w obszarach: „Rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie”; „Zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne” oraz „Kapitał społeczny i ludzki”, a także ocenę poprzednio realizowanego programu.

2.1. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu Wsparcia Rodziny w Gminie Goworowo na lata 2020-2022 są rodziny zamieszkujące teren gminy Goworowo, w szczególności rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym oraz rodziny wymagające wsparcia ze strony profesjonalnych służb społecznych.

Program kierowany jest głównie do: rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym, małoletnich matek, rodzin wychowujących dzieci do lat 5, rodzin zmagających się z trudnościami wychowywania dzieci w wieku dojrzewania, rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzin przeżywających trudności związane ze stanem zdrowia dziecka.

2.2. CHARAKTERYSTYKA GMINY

2.2.1. DANE OGÓLNE

Gmina wiejska Goworowo położona jest w północno-wschodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie ostrołęckim. Zajmuje powierzchnię 218,93 km² i jest jedną z jedenastu powiatowych jednostek terytorialnych. Teren gminy sąsiaduje administracyjnie z następującymi gminami: Rzekuń, Czerwin, Wąsewo, Długosiodło, Rzewnie, Różan, Młynarze. W ramach struktury administracyjnej jej terytorium obejmuje swoim obszarem 45 sołectw – Borki, Brzeźno, Brzeźno Kolonia, Cisk, Czarnowo, Czernie, Damięty, Daniłowo, Dzbądzek, Gierwaty, Goworowo, Goworówek, Góry, Grabowo, Grodzisk Mały, Jawory Podmaście, Jawory Stare, Jawory Wielkopole, Jemieliste, Józefowo, Jurgi, Kaczka, Kobylin, Kruszewo, Kunin, Lipianka, Ludwinowo, Michałowo, Nogawki, Pasieki, Pokrzywnica, Pokrzywnica Kolonia, Ponikiew Duża, Ponikiew Mała, Ponikiew Mała Kolonia, Rębisze Działy, Rębisze Kolonia, Rębisze Parcele, Struniawy, Szarłat, Szczawin, Wólka Brzezińska, Wólka Kunińska, Zaorze, Żabin. Najliczniej zamieszkiwaną jednostką jest sołectwo Goworowo (742 osoby), natomiast najmniej mieszkańców liczy miejscowość Jurgi (27 osób).

Ważną rolę w infrastrukturze ponadlokalnej odgrywa prowadząca przez teren gminy droga krajowa nr 60 (przebiegająca na obszarze województw łódzkiego i mazowieckiego). Trasa ta łączy Łęczycę (poprzez drogę nr 91) z Ostrowią Mazowiecką. Długość dróg publicznych w gminie wynosi 239,9 km (w tym 119,9 km dróg gminnych). Przez teren gminy biegnie linia kolejowa relacji Warszawa – Tuszcz – Ostrołęka z czynnymi przystankami kolejowymi w Pasiekach, Goworowie i Gierwatach.

Spśród funkcjonujących w gminie podmiotów gospodarczych najwięcej działa w takich branżach, jak: handel hurtowy i detaliczny oraz naprawy (89), budownictwo (89), transport i gospodarka magazynowa (44), a także przetwórstwo przemysłowe (41). W latach

2017-2019 na terenie gminy powstała nowa firma – SPS Handel SA Warszawa, Oddział Ostrołęka, PRIM Market Sklep – ul. Rynek 3, Goworowo.

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w gminie Goworowo jest zróżnicowany. Sieć wodociągowa zaopatruje w wodę ok. 85,3% mieszkańców. Dalszego rozwoju i nakładów inwestycyjnych wymaga natomiast sieć kanalizacyjna, do której dostęp posiada niecałe 10% osób. Odbiór i unieszkodliwianie ścieków zapewniają dwie oczyszczalnie. W gminie brakuje sieci gazociągowej, z której mogłaby korzystać lokalna ludność. W latach 2017-2019 w gminie Goworowo zrealizowano m.in. takie inwestycje, jak: 2017 r. – termomodernizacja budynku SP w Kuninie, Stacje Uzdatniania Wody: Brzeźno i Ponikiew Mała; 2018 r. – rozbudowa drogi gminnej Ponikiew Mała – Czernie, budowa targowiska handlowego w Szczawinie, rozwój gospodarki wodno-ściekowej w dolinie rzeki Orz i Narwi Etap III Goworowo – Szczawin – Daniłowo; 2019 r. – rozwój gospodarki wodno-ściekowej w dolinie rzeki Orz i Narwi Etap IV Daniłowo – Szczawin – Brzeźno, rozbudowa drogi gminnej Kobylin – Góry.

Sieć placówek wychowania przedszkolnego i oświatowych w gminie to: 3 szkoły podstawowe wraz z 3 oddziałami przedszkolnymi, 1 przedszkole oraz 1 szkoła ponadpodstawowa. W roku szkolnym 2018/2019 do przedszkola uczęszczało 50 dzieci, do oddziałów przedszkolnych 174 dzieci, do szkół podstawowych 588 uczniów, a do szkoły ponadpodstawowej 112 uczniów. Działalnością kulturalną w gminie zajmuje się Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, Gminna Biblioteka Publiczna w Goworowie wraz z 4 filiami w miejscowościach Kunin, Lipianka, Pasieki, Żabin oraz 2 świetlice. Zadania ochrony zdrowia w gminie realizują 2 niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej oraz 3 prywatne praktyki lekarskie. Na jej terenie funkcjonują 2 apteki i 1 punkt apteczny.

Propagowaniu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w gminie służy 13 obiektów rekreacyjno-sportowych, a wśród nich m.in.: sale gimnastyczne przy szkołach, 4 boiska (kompleks boisk sportowych Orlik przy SP w Goworowie, boisko przy parafii w Goworowie) i 9 placów zabaw. Na terenie gminy zarejestrowanych jest 5 klubów sportowych, w tym 4 uczniowskie kluby sportowe (KS „Orz” Goworowo, UKS „Trops” przy SP w Goworowie, LMUKS przy SP Kuninie, KS przy SP w Pasiekach). Pomoc społeczną świadczy mieszkańcom Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goworowie, którego działalność pomocową uzupełniają parafie i organizacje pozarządowe, z którymi samorząd gminy współpracuje przy realizacji różnych przedsięwzięć na rzecz społeczności lokalnej.

2.2.2. DEMOGRAFIA

Na koniec 2019 r. gmina Goworowo liczyła 8 455 mieszkańców, w tym 4 148 kobiet, które stanowiły 49,1% ogółu ludności. Gęstość zaludnienia w gminie wynosiła

w przybliżeniu 39 osób na km². Dane szczegółowe dotyczące struktury wiekowej ludności gminy przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1 636	1 624	1 613
udział w liczbie mieszkańców	18,93%	19,00%	19,08%
liczba osób w wieku produkcyjnym	5 442	5 318	5 221
udział w liczbie mieszkańców	62,97%	62,23%	61,75%
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	1 564	1 604	1 621
udział w liczbie mieszkańców	18,10%	18,77%	19,17%
liczba mieszkańców ogółem	8 642	8 546	8 455

Dane Urzędu Gminy Goworowo.

W analizowanym okresie ogólna liczba ludności gminy systematycznie spadała, spadek liczebności miał miejsce zarówno w obrębie dzieci i młodzieży, jak i wśród populacji osób w wieku produkcyjnym, wzrostowi ulegała natomiast liczba najstarszych mieszkańców. W latach 2017-2019 udział dzieci i młodzieży w ogólnej liczbie ludności wzrastał i wynosił odpowiednio: 18,93%, 19,00% i 19,08%, podobny trend uwidocznił się wśród osób w wieku poprodukcyjnym (18,10%, 18,77% i 19,17%), zmniejszał się natomiast w tych latach udział osób w wieku produkcyjnym. Sytuację demograficzną kształtują także przyrost naturalny oraz saldo migracji. Dane w tym zakresie odnoszące się do gminy Goworowo przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba urodzeń	106	96	92
liczba zgonów	117	114	117
przyrost naturalny	-11	-18	-25

Dane Urzędu Gminy Goworowo.

Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
zameldowania spoza gminy	233	198	259
wymeldowania poza gminę	337	333	370
saldo migracji ogółem	-104	-135	-111

Dane Urzędu Gminy Goworowo.

W analizowanym okresie liczba urodzeń w gminie Goworowo malała, zaś liczba zgonów ulegała wahaniom, przy czym liczba urodzeń była stale niższa od liczby zgonów. Określany na podstawie przytoczonych danych przyrost naturalny był w latach 2017-2019 ujemny. Na liczbę mieszkańców w gminie wpływał również ruch migracyjny.

W rozpatrywanym okresie migracje odbywały się głównie w ruchu wewnętrznym. Saldo migracji w latach 2017-2019 było ujemne.

2.2.3. INFRASTRUKTURA MIESZKANIOWA

W analizowanym okresie liczba mieszkań komunalnych będących w zasobach mieszkaniowych gminy utrzymywała się na tym samym poziomie (po 6 w każdym roku); podobnie liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych (po 16 w każdym roku). Z analizy danych wynika, że liczba mieszkań komunalnych w gminie jest niewystarczająca, bowiem w latach 2017-2019 7 osób oczekiwało na przydział takiego lokalu – odpowiednio w każdym kolejnym roku: 1, 2 i 4 osoby. Jeśli chodzi o mieszkania socjalne, to w rozpatrywanym okresie gmina dysponowała 3 lokalami socjalnymi, w których w latach 2017-2018 zamieszkiwało po 11 osób, zaś w 2019 r. – 10 osób. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe będące w posiadaniu gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba mieszkań komunalnych	6	6	6
liczba osób mieszkających w mieszkaniach komunalnych	16	16	16
liczba wniosków złożonych o mieszkania z zasobów gminy	1	2	4
liczba mieszkań socjalnych	3	3	3
liczba osób mieszkających w mieszkaniach socjalnych	11	11	10
liczba oczekujących na mieszkania socjalne	0	0	0

Dane Urzędu Gminy Goworowo.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. W gminie Goworowo tej formy pomocy udziela Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	7	7	6
liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	63	72	52
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	9 209,35	7 576,74	5 228,93

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie.

W latach 2017-2019 liczba rodzin, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy, nieznacznie zmalała, liczba wypłaconych dodatków ulegała wahaniom, natomiast wysokość kwot przeznaczonych na ten cel zmniejszała się (z 9 209,35 zł w 2017 r. do 5 228,93 zł w 2019 r.).

W 2019 r. GOPS udzielił wsparcia w postaci dodatku energetycznego 4 rodzinom. W tym zakresie wypłacono 32 świadczenia o łącznej wartości 530,35 zł.

2.2.4. SYTUACJA NA RYNKU PRACY

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrołęce w latach 2017-2019 liczba osób bezrobotnych w gminie spadała: 354 osoby na koniec 2017 roku, 347 osób na koniec roku następnego, 269 osób na koniec roku 2019. Udział bezrobotnych w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym ulegał wahaniom. W 2017 r. i w 2019 r. wśród pozostających bez pracy większość stanowili mężczyźni, których liczba wyniosła odpowiednio: 188 (w stosunku do 166 kobiet) na koniec 2017 r. i 136 (w stosunku do 133 kobiet) na koniec 2019 r. Na koniec 2018 r. liczba bezrobotnych mężczyzn była mniejsza – 170 w stosunku do 177 kobiet. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba bezrobotnych w gminie	354	347	269
udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	6,50%	6,53%	5,15%
liczba bezrobotnych kobiet w gminie	166	177	133
udział kobiet w liczbie bezrobotnych	46,89%	51,01%	49,44%

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrołęce.

Przedstawione w kolejnej tabeli informacje odnoszą się do stopy bezrobocia, jaką odnotowano w latach 2017-2019 w powiecie ostrołęckim, województwie mazowieckim i w kraju.

Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
stopa bezrobocia w powiecie ostrołęckim	11,9%	10,3%	9,2%
stopa bezrobocia w województwie mazowieckim	5,6%	4,9%	4,4%
stopa bezrobocia w kraju	6,6%	5,8%	5,2%

Dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrołęce.

W latach 2017-2019 powiat ostrołęcki charakteryzował się wyższą w stosunku do województwa mazowieckiego i kraju stopą bezrobocia. Zarówno w powiecie, województwie jak i w kraju poziom bezrobocia sukcesywnie malał w trakcie rozpatrywanego okresu.

2.2.5. PRZESTĘCZOŚĆ ORAZ DZIAŁANIA PODEJMOWANE NA RZECZ ZAPEWNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W GMINIE

Według danych Posterunku Policji w Goworowie, na terenie gminy Goworowo odnotowano w 2019 r. 78 potwierdzonych przestępstw. Do najczęściej popełnianych czynów karalnych należały: przestępstwa drogowe (24 przypadki), niealimentacja (18), kradzieże, kradzieże z włamaniem, zniszczenie mienia (12), znęcanie się (6), groźby karalne, naruszenie miru domowego (5), uszkodzenie ciała innej osoby (3), posiadanie środków odurzających (2).

Jeśli chodzi o struktury wiekowe, to w 2019 r. najczęściej sprawców odnotowano w przedziale wiekowym od 31 do 40 lat (15 osób), od 41 do 50 lat (13) i od 21 do 30 lat (10). W analizowanym roku na terenie gminy nie odnotowano przypadków popełnienia przestępstwa przez osobę nieletnią.

Funkcjonariusze PP w Goworowie przeprowadzali na terenie gminy interwencje domowe. W wyniku podejmowanych działań wprowadzane były procedury „Niebieskich Kart”. W latach 2017-2019 ich liczba ulegała wahaniom (28 w 2017 r., 18 w 2018 r., 29 w 2019 r.). Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 9. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy w latach 2017-2019

rok	liczba złożonych do ZI procedur „Niebieskie Karty”	w tym liczba NK sporządzonych przez Policję
2017	28	23
2018	18	16
2019	29	27

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie.

Według danych Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej wykonującej orzeczenia w sprawach rodzinnych i nieletnich w Sądzie Rejonowym w Ostrołęce na koniec 2019 r. wobec mieszkańców gminy Goworowo prowadzono następujące postępowania: nadzory kuratora w sprawach opiekuńczych wobec 16 rodzin (w tym 26 osób małoletnich), 7 nadzorów nad nieletnimi oraz 5 nadzorów nad zobowiązaniem do podjęcia leczenia odwykowego.

2.3. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO

Mieszkańcy gminy Goworowo oprócz podmiotów działających lokalnie, mogą korzystać ze wsparcia instytucji ponadlokalnych, regionalnych i ogólnopolskich.

2.3.1. JEDNOSTKI WSPARCIA Z TERENU GMINY

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie świadczy **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goworowie**. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ustawa o świadczeniach rodzinnych, ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawa o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W 2019 r. G O P S w Goworowie do realizacji swoich zadań zatrudniał 20 osób, w tym: kadra kierownicza – 1, pracownicy socjalni – 4, pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze – 5 (2 umowa o pracę, 3 umowa zlecenie) , pracownicy wykonujący specjalistyczne usługi opiekuńcze – 1, pozostali pracownicy – 9. W 2019 r. na jednego pracownika socjalnego przypadało 2 114 mieszkańców gminy Goworowo. Tym samym wymóg określony w ustawie o pomocy społecznej, która nakłada obowiązek zatrudnienia 1 pracownika socjalnego na 2 tysiące

mieszkańców lub proporcjonalnie do liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną był spełniony.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej na świadczenia z pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019 przeznaczył środki finansowe, które przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2017-2019

wielkość wydatków (w zł)	2017	2018	2019
ogółem	13 203 528,01	13 320 377,42	14 624 874,08
w tym na świadczenia pomocy społecznej	832 973,66	709 019,47	707 277,88
w tym na świadczenia rodzinne	3 581 537,96	3 536 505,40	3 613 094,02
na zadania własne gminy	2 337 954,79	2 413 016,01	2 486 292,77
na zadania zlecone gminie	10 865 573,22	10 907 361,41	12 138 581,31

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie.

Poniżej zamieszczono dane liczbowe dotyczące beneficjentów objętych przez GOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2017-2019.

Tabela 11. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	747	654	574
liczba rodzin	397	357	330
liczba osób w rodzinach	1 224	1 062	954
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	14,16%	12,43%	11,28%

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie.

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2017-2019 zmniejszała się (z 1 224 w 2017 r. do 954 w 2019 r.). Analogicznie wyglądała sytuacja, jeśli chodzi o udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy (z 14,16% w 2017 r. do 11,28% w 2019 r.).

Tabela 12. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
ubóstwo	229	197	167	749	611	514
sieroctwo	1	1	2	1	1	2
bezdomność	5	2	2	5	2	2
potrzeba ochrony macierzyństwa	89	96	75	494	519	403
bezrobocie	134	120	103	429	371	319
niepełnosprawność	122	103	98	332	261	244
długotrwała lub ciężka choroba	204	196	172	544	495	444
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	230	141	157	834	404	431

w tym rodziny niepełne	49	41	40	153	128	115
w tym rodziny wielodzietne	75	10	20	428	60	106
przemoc w rodzinie	5	7	4	15	21	12
alkoholizm	21	15	14	61	33	33
narkomania	3	1	1	3	1	1
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	4	1	11	7	1
zdarzenie losowe	0	1	1	0	2	6
sytuacja kryzysowa	0	1	0	0	1	0

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie.

W latach 2017-2019 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie było ubóstwo. Liczba rodzin i osób w rodzinach objętych wsparciem Ośrodka z tego powodu ulegała zmniejszeniu (z 229 w 2017 r. do 167 rodzin w 2019 r. i z 749 w 2017 r. do 514 osób w rodzinach w 2019 r.). Kolejną przyczyną udzielania pomocy była bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Liczba rodzin korzystających ze wsparcia GOPS-u z tego powodu wahała się, osiągając najwyższy poziom w 2017 r. – 230 rodzin, liczba osób w rodzinach także ulegała wahaniom (najwięcej w 2017 r. – 834). Następnym pod względem liczby przyznanych świadczeń powodem wsparcia udzielanego mieszkańcom była długotrwała lub ciężka choroba. W tym wypadku liczba rodzin i osób w rodzinach także się zmniejszała (z 204 w 2017 r. do 172 rodzin w 2019 r. i z 544 w 2017 r. do 444 osób w rodzinach w 2019 r.).

Dane dotyczące form wsparcia udzielonego mieszkańcom gminy w latach 2017-2019 przedstawia kolejna tabela.

Tabela 13. Rodzaje wsparcia udzielanego przez GOPS w Goworowie w latach 2017-2019

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
pieniężna	290	258	215	283	253	211	811	717	578
rzeczowa	488	417	388	264	228	210	1 021	863	775
praca socjalna	X	X	X	388	398	305	1 111	1 096	867
poradnictwo specjalistyczne	X	X	X	2	2	1	2	2	1
schronienie	1	0	0	1	0	0	1	0	0
usługi opiekuńcze	32	28	26	31	28	26	44	38	36
specjalistyczne usługi opiekuńcze	9	8	10	9	8	9	23	19	20
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	12	13	14	X	X	X	X	X	X

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie.

W latach 2017-2019 najważniejszą formę wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy stanowiła praca socjalna. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. Liczba osób w rodzinach, którym udzielono tego typu wsparcia, systematycznie malała (z 1 111 osób w rodzinach w 2017 r. do 867 osób w rodzinach w 2019 r.). Ważną formą wsparcia udzielonego mieszkańcom była pomoc rzeczowa, która w analizowanym okresie także zmniejszała się z roku na rok (z 1 021 osób w rodzinach w 2017 r. do 775 osób w rodzinach w 2019 r.). Pomoc ta była świadczona głównie w postaci pomocy żywnościowej i posiłków. Istotną formą wsparcia beneficjentów była pomoc finansowa. Liczba osób w rodzinach, którym udzielono tego typu wsparcia, również systematycznie malała (z 811 osób w rodzinach w 2017 r. do 578 osób w 2019 r.).

Istotnym narzędziem pracy socjalnej jest kontrakt socjalny. W latach 2017-2019 zawarto odpowiednio 10, 24 i 20 takich kontraktów.

Z pomocy w postaci ciepłego posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014-2020 skorzystało w 2017 r. – 907 dzieci, a w 2018 r. – 780 dzieci, zaś z pomocy w postaci posiłku przyznawanego w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 skorzystało w 2019 r. 339 dzieci i 319 osób dorosłych.

W ramach **FEAD** (Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym), którego celem jest udzielanie wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnianie pomocy żywnościowej, GOPS wydał w 2019 r. 73 skierowania uprawniające do odbioru paczek żywnościowych. Dystrybucją produktów żywnościowych dla beneficjentów zajmowali się: Caritas Polska oraz Polski Komitet Pomocy Społecznej.

W budynku GOPS-u funkcjonuje **magazyn rzeczy używanych**, do którego można dostarczać rzeczy, które nie są już potrzebne w gospodarstwie domowym (tj. ubrania, obuwie, zabawki), a osoby znajdujące się w trudnej sytuacji mogą bezpłatnie skorzystać z tych zasobów.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej znajduje się **Punkt Informacji Obywatelskiej**. Pracownicy socjalni udzielają w nim bezpłatnych porad umożliwiających rozwiązanie problemów, informują mieszkańców o ich prawach i uprawnieniach, wspierają w samodzielnym podejmowaniu decyzji, współpracują z lokalnymi instytucjami oraz organizacjami pozarządowymi, jak również zbierają informacje na temat lokalnych potrzeb i problemów.

W latach 2017-2018 liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność, utrzymywała się na tym samym poziomie – po 8, natomiast w 2019 r. spadła do 3. Koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej zmniejszały się z roku na rok (z 26 761,22 zł w 2017 r. do 17 619,07 zł w 2019 r.). Dane szczegółowe

z uwzględnieniem odpłatności ponoszonej przez gminę w związku z przebywaniem dzieci w pieczy zastępczej oraz funkcjonowaniem rodzin zastępczych prezentuje poniższa tabela.

Tabela 14. Piecza zastępcza w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba dzieci w pieczy zastępczej, za które gmina ponosiła odpłatność	8	8	3
koszty ponoszone przez gminę z tytułu pieczy zastępczej (w zł)	26 761,22	19 701,74	17 619,07
liczba rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie gminy	1	1	1
w tym rodzin zastępczych pełniących obowiązki pogotowia rodzinnego	1	1	1
wielkość wydatkowanych środków na potrzeby rodzin zastępczych (w zł)	–	–	–

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie.

W analizowanym okresie na terenie gminy funkcjonowały rodziny zastępcze – po 1 w każdym roku. Pełniły one również obowiązki pogotowia rodzinnego.

W latach 2017-2019 zmniejszała się zarówno liczba rodzin, jak i liczba rodzin z dziećmi objętych opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, natomiast liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ulegała nieznacznym wahaniom. Dane szczegółowe w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tabela 15. Rodziny objęte opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin objętych opieką ośrodka	397	357	330
w tym nowych w danym roku rodzin objętych opieką ośrodka	75	55	40
liczba rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	224	187	164
w tym nowych w danym roku rodzin z dziećmi objętych opieką ośrodka	33	23	20
liczba rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	69	68	69
w tym nowych w danym roku rodzin z dziećmi, w których zidentyfikowano trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych	6	3	7

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej mogą – zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – otrzymać wsparcie od gminy w postaci asystenta rodziny. Wsparcie asystenta rodziny kierowane jest w szczególności do:

- rodzin, których dzieci przebywają obecnie w pieczy zastępczej, natomiast istnieje szansa ich powrotu do rodziny biologicznej,
- rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
- rodzin, u których występują okresowe trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

W latach 2017-2019 w GOPS-ie w Goworowie zatrudniano 1 asystenta rodziny, który sprawował pieczę nad odpowiednio: 15, 13 i 16 rodzinami dysfunkcyjnymi, pod opieką których pozostawało 44 dzieci w 2017 r., 42 dzieci w 2018 r. i 49 dzieci w 2019 r. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba asystentów rodziny	1	1	1
liczba rodzin objętych wsparciem	15	13	16
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	44	42	49
przeciętny czas pracy z rodziną (miesiące)	b.d.	b.d.	b.d.
koszty ponoszone w związku z zatrudnieniem asystentów rodziny (w zł)	16 925,36	18 428,83	21 001,92

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” do kręgu odbiorców usług asystenta rodziny doszły także kobiety w ciąży, ich rodziny oraz rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie o zdiagnozowanym ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Pomoc tym osobom i rodzinom polega m.in. na koordynowaniu poradnictwa i wsparcia możliwego do uzyskania ze strony różnych instytucji.

Z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, przyznaje się na to dziecko **jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł**. Świadczenie przysługuje matce lub ojcu dziecka, opiekunowi prawnemu albo opiekunowi faktycznemu dziecka bez względu na dochód. W latach 2017-2019 w gminie Goworowo wypłacono odpowiednio 3, 1 i 1 takie świadczenie.

W ramach szeroko rozumianej pomocy społecznej **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej** przyznawał mieszkańcom gminy świadczenia rodzinne. Poniższe tabele prezentują informacje o wartości, rodzajach i liczbie świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019.

Tabela 17. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
wartość przyznanych świadczeń rodzinnych (w zł)	3 328 702,96	3 224 249,70	3 357 663,02
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie rodzinne	769	634	717

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie.

Tabela 18. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019

rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
	2017	2018	2019
zasiłek rodzinny	12 008	11 780	10 993
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	74	53	55
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	179	192	206
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	409	385	410
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	405	398	388
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	961	1 237	1 184
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1 980	1 728	1 603
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	2 173	2 014	1 887
zasiłek pielęgnacyjny	1 739	1 812	1 877
świadczenie pielęgnacyjne	352	402	409
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	88	74	89
świadczenie rodzicielskie	368	296	322
specjalny zasiłek dla opiekuna	78	104	36
razem	20 814	20 475	19 459

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie.

W latach 2017-2019 wartość wydatków przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych ulegała wahaniom (3 328 702,96 zł w 2017 r., 3 224 249,70 zł w 2018 r., 3 357 663,02 zł w 2019 r.). Najczęstszą formą wsparcia w tym zakresie był zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Liczba przyznanych tego typu świadczeń z każdym rokiem malała (z 12 008 świadczeń w 2017 r. do 10 993 w 2019 r.). Istotne formy wsparcia stanowiły również zasiłki pielęgnacyjne oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego, z tytułu samotnego wychowywania dziecka, z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego, a także świadczenia pielęgnacyjne.

Ważną formą wsparcia udzielaną mieszkańcom gminy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej były świadczenia alimentacyjne. Ta pomoc finansowa świadczona jest zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Tabela 19. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	42	59	43
liczba przyznanych świadczeń	650	689	613
wielkość wydatków na świadczenia (zł)	268 050	286 170	252 760

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie.

Wartość wydatków na realizację świadczeń alimentacyjnych, które w latach 2017-2019 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacał mieszkańcom gminy, ulegała wahaniom (268 050 zł w 2017 r., 286 170 zł w 2018 r., 252 760 zł w 2019 r.), liczba przyznanych świadczeń w trakcie rozpatrywanego okresu także się wahała.

Na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci wypłacane są również świadczenia wychowawcze. Ich celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Od 1.04.2016 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goworowie realizował Program Rodzina 500+. Dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 20. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w gminie w latach 2018-2019

zakres danych	2018	2019
liczba świadczeń wychowawczych należnych (w sumie)	13 345	15 611
w tym na pierwsze dziecko (w sumie)	582	
liczba rodzin mających ustalone prawo do świadczenia (w sumie)	721	909
wartość (w zł) wypłaconych świadczeń wychowawczych (w sumie)	6 655 158,20	7 771 295,22

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie.

W ramach Programu Rodzina 500+ GOPS przyznał mieszkańcom gminy w 2019 r. w sumie 15 611 świadczeń wychowawczych na łączną kwotę 7 771 295,22 zł.

Świadczenie przysługiwało matce, ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka do ukończenia przez dziecko 18. roku życia. Wysokość świadczenia wynosiła 500 zł miesięcznie na drugie i kolejne dziecko. Świadczenie wychowawcze przysługiwało na pierwsze dziecko, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 800 zł. Jeżeli członkiem rodziny było dziecko niepełnosprawne, świadczenie wychowawcze na pierwsze dziecko przysługiwało, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekraczał kwoty 1 200 zł. Od 1 lipca 2019 r. świadczenie w tej wysokości przysługuje także na pierwsze dziecko w rodzinie bez względu na osiągnięte dochody.

W latach 2017-2019 r. wydano w gminie w sumie 565 **Kart Dużej Rodziny**. Prawo do posiadania Karty Dużej Rodziny (ustawa z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny – Dz. U. z 2019 r. poz. 1390 z późn. zm.) przysługuje członkowi rodziny wielodzietnej, w której rodzice (rodzic lub małżonek rodzica) mają lub mieli łącznie na utrzymaniu co najmniej troje dzieci bez względu na ich wiek. Prawo do posiadania Karty przysługuje odpowiednio dziecku: w wieku do 18. roku życia; w wieku do 25. roku życia w przypadku, gdy dziecko się uczy; bez ograniczeń wiekowych – w przypadku dzieci legitymujących się orzeczeniem o umiarkowanym albo znacznym stopniu niepełnosprawności. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21. Karta Dużej Rodziny w gminie w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba wydanych kart	81	114	370
liczba rodzin objętych wsparciem	14	26	151
liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem	48	69	103

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie.

Pracownicy GOPS-u w ramach pracy z rodziną prowadzą Grupę Wsparcia Rodzin Wielodzietnych. W 2019 r. odbyło się 12 comiesięcznych spotkań Grupy, podczas których uczestniczki dzieliły się swoimi doświadczeniami i problemami, wspierały się wzajemnie, budowały relacje oraz spędzały wspólnie czas. Prowadzone też były warsztaty terapeutyczne i spotkania, a także kurs pierwszej pomocy.

W 2019 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goworowie wypłacał świadczenie „Dobry start”, ustanowione Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” z dnia 30 maja 2018 r. (Dz. U. 2018. poz. 1061). Świadczenie w wysokości 300 złotych, bez względu na dochody, otrzymują jednorazowo rodziny na każde dziecko uczące się w szkole. W gminie Goworowo świadczenie to trafiło do 666 wnioskodawców, objęło łącznie 1 015 dzieci. Ogólna wartość wypłaconych świadczeń wyniosła 304 500 zł.

Pomoc osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie świadczy **Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych**. Kolejna tabela przedstawia dane dotyczące środków finansowych przeznaczonych na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie Goworowo w latach 2017-2019.

Tabela 22. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2017-2019

przeznaczenie	wielkość wydatków (w zł)		
	2017	2018	2019
na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych	64 862,45	96 735,79	102 680,06

na profilaktykę i rozwiązywanie problemów narkomanii	2 748,00	6 675,00	7 996,37
na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	7 362,94	7 026,77	8 870,92
razem	74 973,39	110 437,56	119 547,35

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Goworowie.

W latach 2017-2019 środki finansowe wydatkowane w gminie na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień rosły (z 74 973,39 zł w 2017 r. do 119 547,35 zł w 2019 r.). Wzrastały także kwoty przeznaczone na walkę z alkoholizmem (z 64 862,45 zł w 2017 r. do 102 680,06 zł w 2019 r.) oraz środki wykorzystywane na przeciwdziałanie narkomanii (z 2 748,00 zł w 2017 r. do 7 996,37 zł w 2019 r.), zaś kwoty przeznaczone na przeciwdziałanie przemocy w rodzinie w ciągu rozpatrywanego okresu ulegały wahaniom.

W ramach podejmowanych działań GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu z 13 osobami w 2017 r., w 2018 r. z 68 osobami i w 2019 r. z 66 osobami. W rozpatrywanym okresie GKRPA występowała do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 2 osób w 2017 r, 13 osób w 2018 r. i 8 osób w 2019 r.

Jeśli chodzi o działalność w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, to w 2017 r. GKRPA kontaktowała się z 26 osobami dotkniętymi tym problemem, rok później z 16 osobami, a w 2019 r. z 58 osobami. Na terapię GKRPA skierowała 4 sprawców przemocy w 2017 r., 10 w roku kolejnym oraz 8 w 2019 r. W analizowanym okresie GKRPA nie złożyła do prokuratury zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przeciwko żadnemu ze sprawców. Dane w tym zakresie przedstawia tabela poniżej.

Tabela 23. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie

zakres danych	2017	2018	2019
liczba osób, z którymi GKRPA przeprowadziła rozmowy interwencyjno-motywujące w związku z nadużywaniem alkoholu	13	68	66
liczba osób uzależnionych od alkoholu, wobec których GKRPA wystąpiła do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	2	13	8
liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	26	16	58
liczba sprawców przemocy w rodzinie, których GKRPA skierowała na terapię	4	10	8

Dane Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Goworowie.

Istotną rolę w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie w gminie pełni **Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie**. Celem jego działania jest koordynowanie

systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy.

W 2019 r. przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego wszczęli wśród rodzin z gminy Goworowo 29 procedur „Niebieskich Kart” (27 sporządzonych przez Policję i 2 sporządzone przez inną jednostkę). W związku z podjętymi działaniami członków grupy roboczej i przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego – „Niebieską Kartę” zamknięto w 35 rodzinach. W 2019 r. Sąd Rejonowy w Goworowie prowadził 2 sprawy z powodu przemocy w rodzinie. Szczegółowe dane na temat działalności Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 24. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019

zakres danych	2017 r.	2018 r.	2019 r.
liczba członków Zespołu Interdyscyplinarnego	17	17	21
liczba spotkań ZI w ciągu roku	4	4	4
liczba spotkań grup roboczych	56	36	58
liczba złożonych do ZI „Niebieskich Kart”	28	18	29
w tym sporządzone przez Policję	23	16	27
w tym sporządzonych przez pracowników socjalnych	5	2	2
liczba zamkniętych „Niebieskich Kart”	28	9	35
liczba spraw toczących się w ZI z lat wcześniejszych	7	4	14
liczba spraw sądowych	2	2	2
w tym zakończonych wyrokiem	0	0	0
w tym skazującym na osadzenie w zakładzie karnym	1	2	2
w tym zakończonych wyrokiem w zawieszeniu	0	0	0
w tym umorzonych	1	0	0

Dane Zespołu Interdyscyplinarnego w Goworowie.

Osobom dotkniętym problemami uzależnień i przemocy w rodzinie pomoc świadczy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Wsparcia z powodu alkoholizmu udzielono 21 rodzinom (61 osobom w rodzinach) w 2017 r., 15 rodzinom (33 osobom w rodzinach) w 2018 r. i 14 rodzinom (33 osobom w rodzinach) w 2019 r. Przemoc w rodzinie była przyczyną przyznania wsparcia 5 rodzinom (15 osobom w rodzinach) w 2017 r., 7 rodzinom (21 osobom w rodzinach) w 2018 r. i 4 rodzinom (12 osobom w rodzinach) w 2019 r. W analizowanym okresie z powodu narkomanii pomocy udzielano 3 rodzinom (3 osobom w rodzinach) w 2017 r., 1 osobie w 2018 r. i także 1 osobie w 2019 r.

Istotną funkcję w profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w gminie pełni również **Punkt Konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy w rodzinie**. W ciągu całego 2019 r. roku w Punkcie odbywały się

dyżury specjalisty terapeuty ds. uzależnień (8 godzin w tygodniu), z którego pomocy skorzystało 50 osób. Przeprowadzono 490 konsultacji. W okresie sprawozdawczym klientami Punktu były: osoby uzależnione od środków zmieniających świadomość – 43 osoby (w tym 11 osób utrzymuje abstynencję ponad 1 rok, 5 osób podjęło terapię stacjonarną, 5 osób podjęło terapię ambulatoryjną, 18 osób skorzystało z pomocy grupy samopomocowej, 24 osoby utrzymywały abstynencję dłużej niż trzy miesiące); osoby współuzależnione – 7 osób; sprawcy przemocy – 4 osoby (w tym 1 osoba nieuzależniona od środków zmieniających świadomość); ofiary przemocy domowej – 7 osób.

Na terenie gminy funkcjonują też grupa AA „Goworowo” oraz Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień w Lipiance (NZOZ MONAR w Ostrołęce, filia w Lipiance).

Jednym z działań w zakresie profilaktyki w 2019 r. było zagospodarowanie czasu wolnego dzieci z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym. W ramach alternatywnego spędzania czasu wolnego w okresie wakacyjnym 24 dzieci uczestniczyło w wypoczynku letnim z elementami programów terapeutycznych. 4 uczniów wyjechało na kolonie do Słupi (pobyt finansowany był przez Starostwo Powiatu Ostrołęckiego). 10 dzieci uczestniczyło w koloniach letnich w Gdyni, natomiast kolejna dziesiątka brała udział w wypoczynku w Międzyzdrojach. Pobyt na wakacjach został zorganizowany przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Ostrołęce, a program wypoczynku ukierunkowany był na zapobieganie uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży poprzez prowadzone warsztaty i profilaktykę. Koszt kolonii w Gdyni i Międzyzdrojach został sfinansowany ze środków pochodzących z funduszu alkoholowego i wyniósł łącznie 14.500 zł.

Poniższe tabele przedstawiają informacje na temat placówek wychowania przedszkolnego, oświatowych, kultury i obiektów sportowo-rekreacyjnych funkcjonujących na terenie gminy w 2019 r.

Tabela 25. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)

typ placówki	liczba	liczba dzieci	liczba nauczycieli
placówki wychowania przedszkolnego	4	224	14
w tym przedszkola	1	50	4
w tym oddziały przedszkolne w szkołach	3	174	10

Dane Urzędu Gminy Goworowo.

Tabela 26. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)

typ placówki	liczba	liczba uczniów	liczba nauczycieli
szkoła podstawowa	3	588	68
szkoła ponadpodstawowa	1	112	15

Dane Urzędu Gminy Goworowo.

W 2019 r. na terenie gminy Goworowo nie funkcjonowały podmioty realizujące zadania placówek wsparcia dziennego.

Tabela 27. Placówki kultury w gminie w 2019 r.

typ placówki	liczba	liczba osób objętych ofertą	liczba pracowników
ośrodki kultury	1	8 455 (mieszkańcy gminy)	10 (pracownicy ośrodka kultury i świetlic)
świetlice	2	8 455 (mieszkańcy gminy)	10 (pracownicy ośrodka kultury i świetlic)
biblioteki i filie	1+4 filie	8 455 (mieszkańcy gminy) liczba czytelników – 1 175	6

Dane Urzędu Gminy Goworowo.

Tabela 28. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2019 r.

liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych	13 (4 boiska, 9 placów zabaw)
liczba klubów sportowych (łącznie z uczniowskimi)	5
w tym liczba uczniowskich klubów sportowych	4

Dane Urzędu Gminy Goworowo.

W latach 2017-2019 powstały w gminie następujące obiekty sportowo-rekreacyjne i turystyczne: ścieżka edukacyjna i plac zabaw w Goworowie (2017 r.); place zabaw w Żabinie i Kaczce, siłownia zewnętrzna w Kuninie (2018 r.); otwarta strefa aktywności w Lipiance, plac zabaw w Damiętach (2019 r.).

Poniższa tabela przedstawia pełną listę podmiotów wspierających rodziny i dzieci z gminy działających na jej terenie.

Tabela 29. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie

Tabela 29. Podmioty współpracujące z Gminą Goworowo

lp.	nazwa podmiotu		adres podmiotu
1.	Urząd Gminy Goworowo		ul. Ostrołęcka 21, 07-440 Goworowo
2.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych		
3.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień i przemocy w rodzinie	ul. S. Dulczewskiego 1A, 07-440 Goworowo
		Zespół Interdyscyplinarny	
		Punkt Informacji Obywatelskiej	
4.	Przychodnia Lekarska „Vita-Med.” s.c.		ul. S. Dulczewskiego 1B, 07-440 Goworowo
5.	NZOZ „Zdrowie” w Kuninie		Kunin 20, 07-440 Goworowo
6.	Indywidualna Praktyka Lekarska Stomatologiczna A. Pęksa-Duch		ul. Sienkiewicza 36, 07-440 Goworowo
7.	Indywidualna Praktyka Lekarska Stomatologiczna M. Grzesik		ul. S. Dulczewskiego 1A, 07-440 Goworowo
8.	Indywidualna Praktyka Lekarska Stomatologiczna M. Minota		ul. Ostrołęcka 17, 07-440 Goworowo

9.	Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień w Lipiance, NZOZ MONAR w Ostrołęce, filia w Lipiance		Lipianka 2A, 07-440 Goworowo
10.	Apteka Amicus s.j.		ul. S. Dulczewskiego 4, 07-440 Goworowo
11.	Apteka		ul. Kościelna 12, 07-440 Goworowo
12.	Punkt Apteczny Kunin		Kunin 21A, 07-440 Goworowo
13.	Grupa AA		ul. Szkolna 16A, 07-440 Goworowo
14.	Środowiskowy Dom Samopomocy w Czarnowie (liczba miejsc – 25)		Czarnowo 63, 07-440 Goworowo
15.	Posterunek Policji		ul. Szkolna 10, 07-440 Goworowo
16.	Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji	GOKSiR; Świetlica środowiskowo-terapeutyczna	ul. Szkolna 16A, 07-440 Goworowo
		Świetlica Info-Bank	Brzeźno 37A, 07-440 Goworowo
		Ośrodek Edukacji Regionalnej	Lipianka 37A, 07-440 Goworowo
17.	Gminna Biblioteka Publiczna w Goworowie		ul. Szkolna 16A,
18.	Filia Biblioteczna w Kuninie		Kunin 22A, 07-440 Goworowo
19.	Filia Biblioteczna w Lipiance		Lipianka 37A, 07-440 Goworowo
20.	Filia Biblioteczna w Pasiekach		Pasieki, ul. Szkolna 2, 07-440 Goworowo
21.	Filia Biblioteczna w Żabinie		Żabin 100, 07-440 Goworowo
22.	Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Goworowie (z oddziałem przedszkolnym)		Goworówek 43A, 07-440 Goworowo
23.	Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika – Filia w Szczawinie		Szczawin 49A, 07-440 Goworowo
24.	Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Pasiekach (z oddziałem przedszkolnym)		ul. Szkolna 2, 07-440 Pasieki
25.	Szkoła Podstawowa w Kuninie (z oddziałem przedszkolnym)		Kunin 22A, 07-440 Goworowo
26.	Zespół Szkół Powiatowych		ul. Ostrołęcka 27, 07-440 Goworowo
27.	Przedszkole Samorządowe w Goworowie		ul. Szkolna 11, 07-440 Goworowo
28.	Uczniowski Klub Sportowy „Trops” przy SP w Goworowie		Goworówek 43A, 07-440 Goworowo
29.	Ludowy Międzyszkolny Uczniowski Klub Sportowy przy SP w Kuninie		Kunin 22A, 07-440 Goworowo
30.	Uczniowski Klub Sportowy przy SP w Pasiekach		ul. Szkolna 2, 07-440 Pasieki
31.	Klub Sportowy „Orz Goworowo”		ul. Ostrołęcka 21, 07-440 Goworowo
32.	Stowarzyszenie Klub Seniora „Rozmaryn”		Kunin 22A, 07-440 Goworowo
33.	Stowarzyszenie Klub Seniora „Szlachetne Serca”		Kunin 22A, 07-440 Goworowo
34.	Stowarzyszenie Klub Seniora „Jesienne Kwiaty”		ul. S. Dulczewskiego 1A, 07-440 Goworowo
35.	Towarzystwo Przyjaciół Goworowszczyzny		ul. Szkolna 16A, 07-440 Goworowo
36.	Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi „Sąsiad”		ul. Szkolna 16A, 07-440 Goworowo
37.	Stowarzyszenie „Jesteśmy Betanią”		ul. Ostrołęcka 18, 07-440 Goworowo

Dane Urzędu Gminy Goworowo.

W 2019 r. w gminie Goworowo funkcjonowały 2 parafie Kościoła rzymskokatolickiego. Dane zawiera poniższa tabela.

Tabela 30. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w gminie w 2019 roku

lp.	nazwa	adres
1.	Parafia p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Goworowie	ul. Kościelna 5, 07-440 Goworowo
2.	Parafia p.w. św. Jana Chrzciciela w Kuninie	Kunin 21, 07-440 Goworowo

Dane Urzędu Gminy Goworowo.

Parafie rzymskokatolickie w gminie Goworowo należą do diecezji łomżyńskiej, obie wchodzą w skład dekanatu różańskiego. W Kurii Biskupiej Diecezji Łomżyńskiej (ul. Sadowa 3, 18-400 Łomża) działa Wydział Duszpasterstwa Rodzin, którego przewodniczącym jest ks. kan. dr Jacek Kotowski – jkotowski@diecezja.lomza.pl, (tel. 698 761 737). Wydział prowadzi poradnie rodzinne. Posługujący w nich doradcy życia rodzinnego prowadzą spotkania przygotowujące narzeczonych do zawarcia sakramentu małżeństwa oraz służą pomocą małżeństwom i rodzinom.

Doradcy życia rodzinnego są osobami pierwszego kontaktu i mogą udzielić osobistego wsparcia. Wiedzą, gdzie można uzyskać specjalistyczną pomoc w różnych sytuacjach tego wymagających. Diecezjalnym doradcą życia rodzinnego i instruktorem naturalnego planowania rodziny jest mgr inż. Barbara Mieczkowska – barmiecz81@gmail.com, (tel. 519 123 470). W Duszpasterstwie Rodzin specjalistyczną pomocą rodzinie zajmuje się Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna (ul. Sadowa 3, 18-400 Łomża, tel. 519 123 470, czynna od poniedziałku do piątku w godz. od 9:00 do 13:00), wsparcia udziela także Poradnia na telefon: 519 123 470, działająca od poniedziałku do piątku w godz. od 9:00 do 13:00, a także telefon alarmowy: 698 761 737, pod numerem którego przez całą dobę kobiety i dziewczęta w ciąży mogą uzyskać pomoc i wsparcie.

2.3.2. JEDNOSTKI WSPARCIA SPOZA GMINY

Mieszkańców gminy Goworowo obejmują zasięgiem swego działania jednostki powiatowe. Poniższa tabela przedstawia dane o działalności PCPR-u w Ostrołęce w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej.

Tabela 31. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	0	0	2
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	3	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-	0	0	1

wychowawczych			
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	15	13	7
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	1
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	8	8	5
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	0	1	1
liczba dzieci, które powróciły do rodzin biologicznych	0	4	0
liczba pełnoletnich wychowanków w trakcie realizacji procesu usamodzielnienia	6	7	7

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrołęce.

Z danych przedstawionych przez PCPR w Goworowie wynika, że w analizowanym okresie do adopcji zgłoszono 2 dzieci z terenu gminy w 2019 r., ani jednego dziecka nie adoptowano, a w rodzinach zastępczych umieszczono 3 dzieci w 2017 r. W rozpatrywanym okresie w rodzinach zastępczych przebywało każdego roku odpowiednio: 15, 13 i 7 dzieci (w tym 3 wychowanków pełnoletnich pozostających w dotychczasowych rodzinach zastępczych). W 2017 r. 8 rodzin zastępczych obejmowało opieką dzieci z terenu gminy, w następnym roku ponownie 8 rodzin i 5 rodzin w 2019 r. Jeśli chodzi o placówki opiekuńczo-wychowawcze, to w 2019 r. przebywało tam jedno dziecko umieszczone w placówce w tym samym roku. W 2018 r. i w 2019 r. usamodzielniono po jednym wychowanku rodzin zastępczych pochodzących z gminy Goworowo, zaś w trakcie realizacji procesu usamodzielniania pełnoletnich wychowanków było każdego roku odpowiednio: 6, 7 i 7 osób. W analizowanym okresie do rodzin biologicznych powróciło 4 dzieci w 2018 r.

Mieszkańcy gminy Goworowo korzystali także ze wsparcia Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ostrołęce, wydającego orzeczenia o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby wydanych orzeczeń o niepełnosprawności mieszkańcom gminy Goworowo.

Tabela 32. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom z gminy (do 16. roku życia)	15	14	17
liczba orzeczeń o stopniu niepełnosprawności wydanych dorosłym mieszkańcom gminy (powyżej 16. roku życia)	70	71	72
w tym o znacznym stopniu niepełnosprawności	14	14	28
w tym o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	21	28	24
w tym o lekkim stopniu niepełnosprawności	35	29	20

Dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Ostrołęce.

Z przedstawionych danych wynika, iż w analizowanym okresie liczba orzeczeń o niepełnosprawności wydanych dzieciom ulegała wahaniom, natomiast w przypadku

dorosłych mieszkańców gminy liczba orzeczeń systematycznie rosła. Dane w zakresie pomocy udzielanej mieszkańcom gminy z powodu niepełnosprawności przedstawia kolejna tabela.

Tabela 33. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019

zakres danych	2017	2018	2019
liczba rodzin	122	103	98
liczba osób łącznie w rodzinach	332	261	244

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie.

Pomoc dzieciom i młodzieży z terenu gminy oraz ich rodzicom świadczy także Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Czerwinie. W roku szkolnym 2018/2019 PPP objęła różnymi formami wsparcia następującą liczbę dzieci, młodzieży:

I Działalność diagnostyczna – 156 osób – w tym:

- psychologiczna – 47 osób,
- pedagogiczna – 51 osób,
- logopedyczna – 40 osób,
- lekarska – 15 osób,
- rehabilitanta – 3 osoby.

II Pomoc bezpośrednia udzielana dzieciom i młodzieży – 111 osób – w tym:

- terapia pedagogiczna, w tym zajęcia korekcyjno-kompensacyjne – 13 osób,
- terapia logopedyczna – 23 osoby,
- ćwiczenia rehabilitacyjne – 9 osób,
- porady bez badań – 15 osób,
- porady po badaniach przesiewowych – 26 osób,
- inne formy pomocy grupowej – 27 osób,
- terapia psychologiczna – 5 osób,
- inne zajęcia o charakterze terapeutycznym – 5 osób.

III Wydane orzeczenia – 15 osób:

- o potrzebie kształcenia specjalnego – 9 osób,
- o nauczaniu indywidualnym – 2 osoby,
- o zindywidualizowanej ścieżce nauczania – 3 osoby,
- o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych – 1 osoba.

IV Wydane opinie – 50 osób:

- w sprawie odroczenia rozpoczęcia obowiązkowego szkolnego – 2 osoby,
- w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych – 9 osób,

- o specyficznych trudnościach w uczeniu się – 2 osoby,
- w sprawie objęcia pomocą psychologiczno-pedagogiczną – 23 osoby,
- związane z kształceniem i wychowaniem dziecka – 9 osób,
- w sprawie przygotowania przedszkolnego poza przedszkolem i obowiązku szkolnego i nauki poza szkołą – 1 osoba,
- w sprawie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka – 4 osoby; liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganiem – 2 osoby.

V Pomoc udzielana nauczycielom, rodzicom i wychowawcom:

- prelekcje, wykłady – 166 osób.

Poniższa tabela zawiera wykaz podmiotów spoza gminy, świadczących wsparcie ludności z terenu gminy Goworowo.

Tabela 34. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Goworowo usytuowane poza gminą

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	ul. 11 Listopada 68, 07-410 Ostrołęka
2.	Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności	
3.	Polski Komitet Pomocy Społecznej	ul. Przemysłowa 1, 07-410 Ostrołęka
4.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	ul. Kościuszki 21, 07-410 Ostrołęka
5.	Ochotniczy Hufiec Pracy	ul. Zawadzkiego 1A, 07-410 Ostrołęka
6.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Czerwinie	ul. Piastowska 23A, 07-407 Czerwin
7.	NZOZ MONAR Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień	ul. Inwalidów Wojennych, 07-400 Ostrołęka
8.	Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem „Nadzieja”	ul. T. Kościuszki 24/26, 07-410 Ostrołęka
9.	Sąd Rejonowy i Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej	Plac Bema 10, 07-410 Ostrołęka
10.	Caritas Archidiecezji Łomżyńskiej	ul. Rybaki 1, 18-400 Łomża
11.	Komenda Powiatowa Policji	ul. Janusza Korczaka 16, 07-409 Ostrołęka
12.	Powiatowy Urząd Pracy	ul. 11 Listopada 68, 07-410 Ostrołęka
13.	Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie, filia w Ostrołęce	ul. Poznańska 17, 07-410 Ostrołęka
14.	Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Ostrołęce	ul. Targowa 4, 07-410 Ostrołęka
15.	Polskie Towarzystwo Psychologiczne oddział terenowy w Warszawie	ul. Mickiewicza 64/66, 01-650 Warszawa

Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Goworowie.

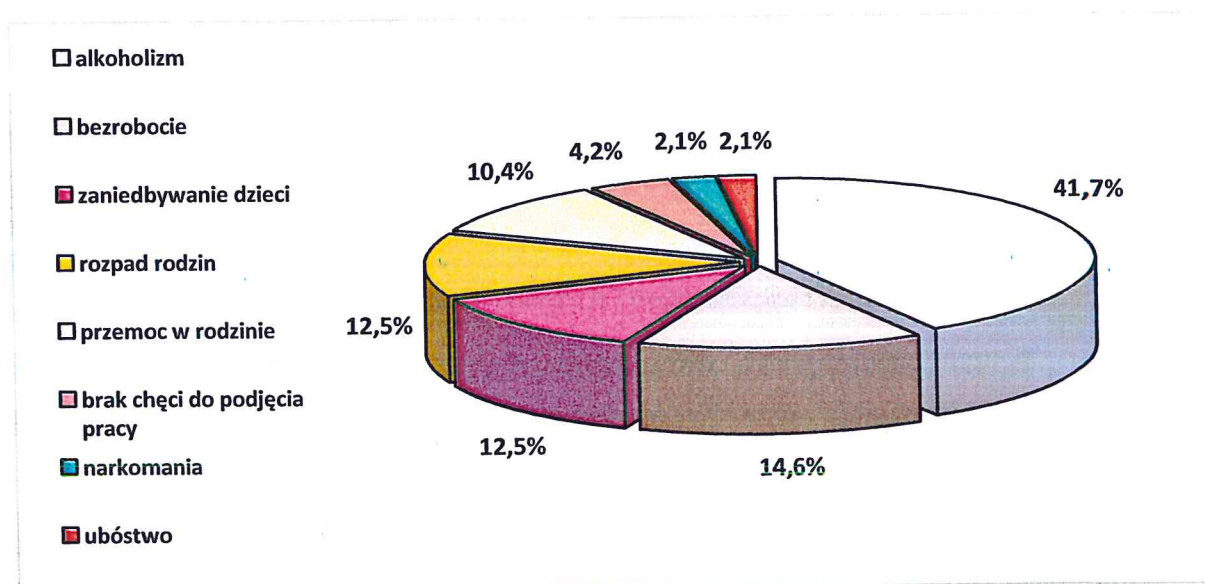
2.4. BADANIA ANKIETOWE

Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została pogłębiona z pomocą badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców i w placówkach oświatowych funkcjonujących na terenie gminy.

2.4.1. BADANIA ANKIETOWE PRZEPROWADZONE WŚRÓD MIESZKAŃCÓW

Do analizy przedłożono w sumie 28 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji społecznej w gminie. Respondentów poproszono o wskazanie problemów, które najbardziej uwidaczniają się w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin. Ankietowani najczęściej wymieniali alkoholizm (41,7%), bezrobocie (14,6%), zaniedbywanie dzieci i rozpad rodzin (po 12,5%) oraz przemoc w rodzinie (10,4%). Szczegółowy rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

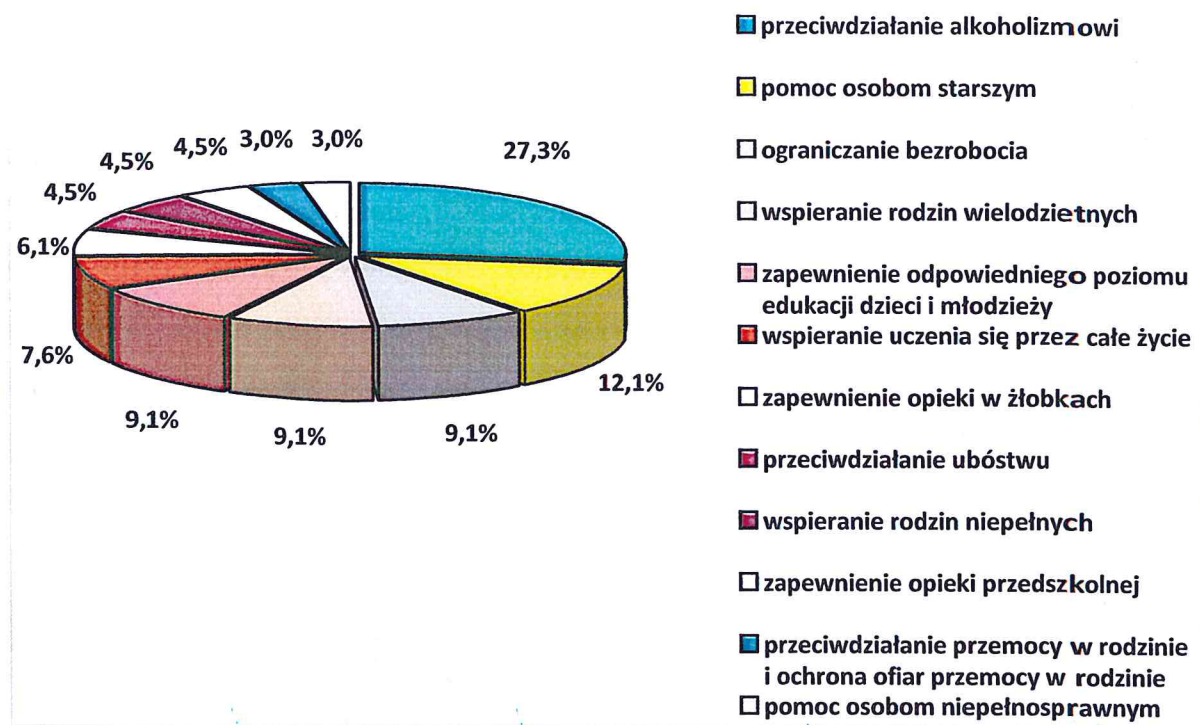
Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin?



Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W następnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w jakich należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, aby poprawić jakość życia rodzin. Rozkład uzyskanych odpowiedzi ilustruje kolejny wykres.

Wykres 2 W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren gminy?



Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom w gminie jest najmniej zadowalająca przede wszystkim w takich obszarach, jak: przeciwdziałanie alkoholizmowi (27,3%), pomoc osobom starszym (12,1%), ograniczanie bezrobocia, wspieranie rodzin wielodzietnych oraz zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży (po 9,1%), wspieranie uczenia się przez całe życie (7,6%), a także zapewnienie opieki w żłobkach (6,1%).

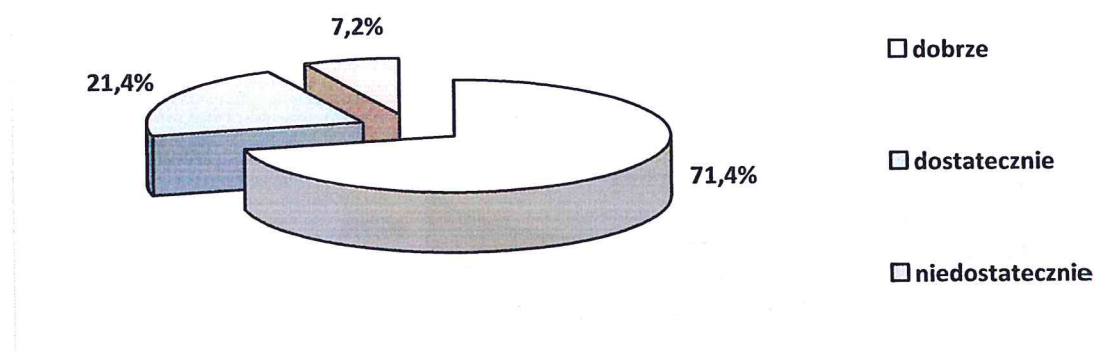
Dane pozyskane z badania ankietowego pozwoliły także poznać opinie mieszkańców gminy na temat oceny oferty w zakresie edukacji oraz zaspokajania potrzeb w zakresie opieki przedszkolnej i opieki w żłobkach. Oferta w zakresie opieki nad dziećmi do lat 3 została oceniona negatywnie. Prawie 77% badanych uznało, że nie zaspokaja ona potrzeb w tym zakresie. Przeciwnego zdania było tylko 7,7% ankietowanych. Pozostały odsetek (15,4%) respondentów nie wyraził opinii w tej sprawie.

Kwestia opieki przedszkolnej w gminie została oceniona pozytywnie. Zdaniem 64,3% ankietowanych potrzeby mieszkańców w tym obszarze są zaspokajane. Jednocześnie 21,4% respondentów wyraziło opinię przeciwną. Ponad 14% pytanych nie potrafiło jednoznacznie wypowiedzieć się w tej sprawie.

Bardzo pozytywnie oceniono ofertę edukacyjną szkół w gminie. Według 71,4% badanych jest ona dobra, a kolejne 21,4% ankietowanych uznało ją za dostateczną.

Jednocześnie 7,2% uczestników badania stwierdziło, że jest ona niedostateczna. Rozkład uzyskanych odpowiedzi w zakresie oferty edukacyjnej prezentuje poniższy wykres.

Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę w zakresie edukacji w gminie, biorąc pod uwagę jej poziom, jakość, zaspokojenie oczekiwań i potrzeb?



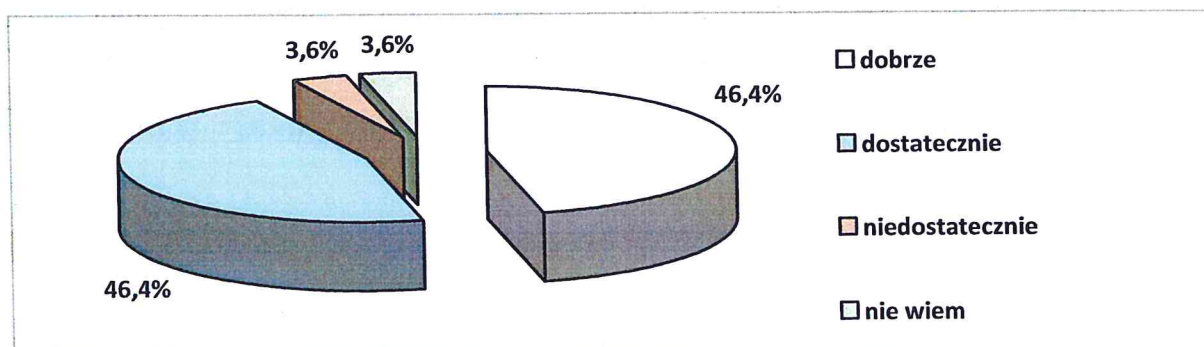
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Badanie ankietowe uwzględniało również ocenę oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej oraz oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie. Na pytanie dotyczące atrakcyjności i jakości oferty kulturalnej w gminie 57,1% respondentów odpowiedziało, że jest ona dobra, a kolejne 28,6% badanych przyznało, że jest dostateczna. Jednak 14,3% ankietowanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna.

Jeśli chodzi o ofertę gminy w zakresie sportu i rekreacji, to zdecydowana większość uczestników badania oceniła ją pozytywnie. Jako dobrą uznało ją 60,7% ankietowanych, a jedna czwarta respondentów przyznała, że jest ona dostateczna. Jednocześnie prawie 11% badanych uważa, że jest ona niedostateczna. Zdania w tej sprawie nie wyraziło 3,6% pytanym.

Oferta ochrony zdrowia w gminie została oceniona bardzo pozytywnie. Według 92,8% ankietowanych jest ona dobra lub dostateczna. Tylko 3,6% badanych stwierdziło, że jest ona niedostateczna i taki sam odsetek respondentów nie potrafił jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie. Uzyskane wyniki ankiety odnoszące się do ochrony zdrowia prezentuje poniższy wykres.

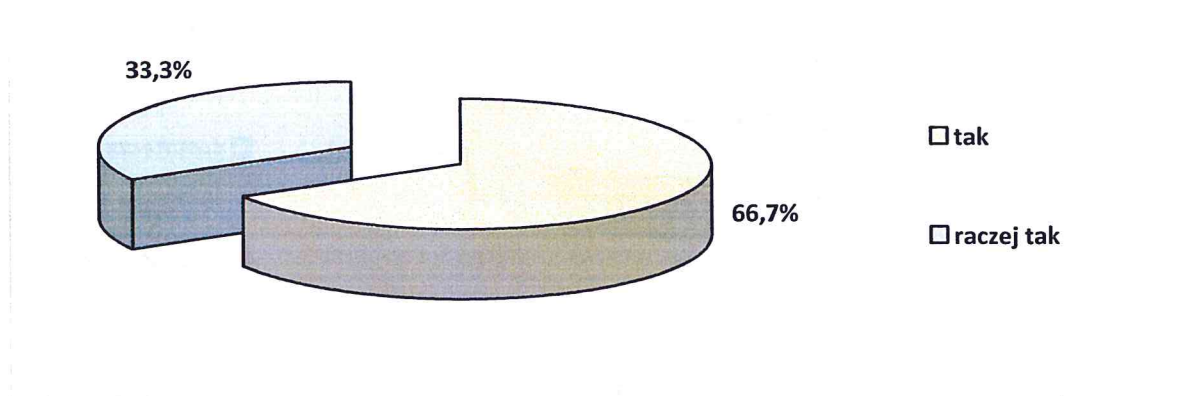
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?



Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W badaniu poruszono także kwestię poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania. Wszyscy ankietowani stwierdzili, że w miejscu zamieszkania czują się bezpiecznie lub raczej bezpiecznie. Rozkład odpowiedzi ilustruje poniższy wykres.

Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?



Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Podczas badań ankietowych respondenci identyfikowali także instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jej mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do złagodzenia bądź rozwiązania lokalnych problemów społecznych, w tym problemów rodzin i dzieci. W pierwszej kolejności zaliczono do nich: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Urząd Gminy oraz podległe mu jednostki, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policję Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, Zespół Interdyscyplinarny oraz Powiatowy Urząd Pracy.

2.4.2. BADANIA ANKIETOWE W PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH

Analizie sytuacji dziecka i rodziny w gminie posłużyło również badanie ankietowe przeprowadzone w funkcjonujących na jej terenie placówkach oświatowych. Pomogło ono zdiagnozować środowisko szkolne i rodzinne uczniów m.in. pod kątem występowania negatywnych zachowań i zjawisk o charakterze patologicznym, nadto pozwoliło uzyskać informacje na temat prowadzonych w szkole działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. Do analizy sytuacji dziecka i rodziny w gminie przedłożono 3 ankiety przekazane z następujących placówek oświatowych:

- Szkoła Podstawowa w Gworowie zs. w Goworówku (liczba uczniów: 516, liczba nauczycieli: 62),
- Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Pasiekach (liczba uczniów: 104, liczba nauczycieli: 19),
- Szkoła Podstawowa w Kuninie (liczba uczniów: 141, liczba nauczycieli: 18).

Zasoby i oferta szkolna

Wszystkie szkoły zapewniają pomoc pedagoga oraz wsparcie logopedyczne, natomiast z pomocy doradcy zawodowego mogą skorzystać uczniowie 2 placówek. Jedna szkoła zatrudnia psychologa. Opieką pielęgniarską nie są objęci uczniowie żadnej z placówek. Wszystkie szkoły prowadzą bezpłatne dożywianie uczniów, zapewniają uczniom dostęp do Internetu oraz dają możliwość korzystania z boiska sportowego, natomiast uczniowie 2 placówek mają dostęp do sali gimnastycznej. Wszystkie szkoły zapewniają dzieciom opiekę w ramach zajęć świetlicowych, a 1 z nich umożliwia nauczanie indywidualne, jeśli zachodzi taka potrzeba. W dwóch placówkach funkcjonują klasy lub oddziały integracyjne.

Wszystkie szkoły oferują dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (m.in. koła przedmiotowe, językowe, komputerowe, sportowe, muzyczne – chór, nauka gry na instrumentach). Jednocześnie prowadzone są zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Wśród nich organizowane są: zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rewalidacyjne, psychoterapeutyczne oraz gimnastyka korekcyjno-kompensacyjna.

Problemy dosięgające uczniów i ich rodziny

Problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, identyfikowano, wypełniając zamknięte katalogi zachowań negatywnych i zjawisk patologicznych oraz dysfunkcji i patologii, obejmujące 12 (w odniesieniu do środowiska szkolnego) i 6 (w odniesieniu do otoczenia rodzinnego) zmiennych. W badaniu stwierdzano ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów zawierają poniższe tabele.

Tabela 35. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2018/2019

rodzaj negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych	liczba ujawnionych przypadków
palenie papierosów	15
sięganie po alkohol	–
sięganie po narkotyki	–
niszczenie mienia szkolnego	2
kradzieże na terenie szkoły	1
dyskryminacja w grupie rówieśniczej	1
udział w grupach negatywnych	–
agresja i przemoc w grupie rówieśniczej	6
autoagresja	2
ucieczki z domu	–
przestępczość ujawniona	–
przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego	1

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych gminy.

Do najczęściej występujących wśród uczniów zachowań negatywnych należały: sięganie po papierosy, przypadki agresji i przemocy w grupie rówieśniczej, a także w mniejszym stopniu przypadki autoagresji, niszczenia mienia szkolnego, kradzieży na terenie szkoły, dyskryminacji w grupie rówieśniczej oraz przypadki wymagające nadzoru kuratora sądowego. Przedstawiciel jednej badanej placówki nie zauważył wzrostu negatywnych zachowań i zjawisk patologicznych w ciągu ostatnich trzech lat, przeciwną opinię wyraził drugi z uczestników badania, a trzeci z ankietowanych nie wypowiedział się w tej kwestii.

Tabela 36. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z gminy

rodzaj zjawiska	liczba ujawnionych przypadków
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	22
zaniedbanie dziecka	21
uzależnienia (alkoholizm, narkomania)	6
przemoc w rodzinie	4
wykorzystywanie seksualne dzieci	–
przestępczość	1

Dane z badania ankietowego przeprowadzonego w placówkach oświatowych gminy.

Jeśli chodzi o zjawiska patologiczne w otoczeniu rodzinnym uczniów, uczestnicy badania potwierdzili przypadki bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zaniedbania dziecka, uzależnień oraz przemocy w rodzinie, a także pojedyncze przypadki przestępczości. W odczuciu jednego ankietowanego w ostatnich trzech latach nie wzrosła liczba przypadków dysfunkcji i zjawisk patologicznych w rodzinach uczniów, przeciwnego zdania był drugi respondent, a zdaniem trzeciego z uczestników badania skala tych zachowań pozostaje na niezmiennym poziomie.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

Przedstawiciele wszystkich ankietowanych szkół uznali współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą. W jej ramach odbywają się zebrania klasowe, konsultacje indywidualne, organizowane są spotkania i rozmowy z wychowawcami, nauczycielami, pedagogami, a także pogadanki i prelekcje z przedstawicielami różnych instytucji i specjalistami, prowadzona jest także pedagogizacja rodziców. Placówki utrzymują stały kontakt z rodzicami i na bieżąco informują o problemach dotyczących szkoły i uczniów. Działania te mają za zadanie wspieranie kompetencji wychowawczych. Rodzice aktywnie uczestniczą w życiu placówek, realizując wspólne inicjatywy szkolne i środowiskowe oraz pomagając przy organizacji imprez integracyjnych, dni otwartych, spotkań w ramach doradztwa zawodowego, uroczystości i wycieczek szkolnych.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami

Współpraca z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny została także uznana za zadowalającą. Do podmiotów tych zostały zaliczone: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Policja, Sąd Rodzinny, Kuratorzy Sądowi, Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, Gminna Biblioteka Publiczna wraz z filiami, Zespół Szkół Powiatowych w Goworowie, Klub Sportowy „Orz” Goworowo, Uczniowski Klub Sportowy „Trops” Goworowo, Towarzystwo Przyjaciół Goworowszczyzny, Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Zaścianek Mazowska, Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli Wydział w Ostrołęce, Ośrodek Zdrowia oraz parafie z terenu gminy.

Pomoc oferowana przez szkołę uczniom z rodzin ubogich

Szkoły, w oparciu o współpracę z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, zapewniają uczniom z rodzin ubogich wszechstronne wsparcie, przede wszystkim w formie bezpłatnych posiłków. Ponadto dzieci z rodzin ubogich mogą liczyć na opiekę w świetlicy, a także pomoc psychologiczno-pedagogiczną, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze oraz wsparcie wychowawców, rodzice zaś na porady dotyczące spraw opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, jak również porady dotyczące różnych możliwości pomocy.

Pomoc oferowana przez szkołę uczniom z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień, przemocy w rodzinie

W ramach działań szkoły na rzecz uczniów z rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych problemami uzależnień i przemocy przedstawiciele ankietowanych placówek wymienili m.in. obejmowanie pomocą psychologiczno-pedagogiczną indywidualne i grupowe, wsparcie wychowawców, nauczycieli i dyrekcji, pedagogizację rodziców, konsultacje ze specjalistami, zajęcia profilaktyczne z zakresu uzależnień i przemocy, stałą obserwację zachowań uczniów oraz aktywizowanie i zachęcanie dzieci i młodzieży do udziału w zajęciach dodatkowych, a także kierowanie i pomoc w nawiązywaniu kontaktów z odpowiednimi instytucjami pomocowymi i specjalistycznymi funkcjonującymi w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy.

Działania konieczne do przeprowadzenia w celu pełniejszego rozpoznania problemów uczniów

Określając działania niezbędne do przeprowadzenia w celu pełniejszego rozpoznania problemów uczniów, uczestnicy badania wskazywali na konieczność kontynuowania dotychczasowych działań, dalsze rozpoznawanie potrzeb opiekuńczo-wychowawczych i czynników ryzyka oraz zagrożeń, stałą obserwację zachowań i nawiązywanie bliższych relacji z uczniami i rodzicami, monitorowanie sytuacji uczniów z problemami, organizowanie

pogadanek i prelekcji oraz realizowanie programów profilaktyczno-wychowawczych. Zdaniem ankietowanych należy także przeprowadzić ankiety wśród uczniów w celu właściwego zdiagnozowania problemów występujących w środowisku szkolnym i domowym.

Działania niezbędne do pełniejszego rozpoznania problemów rodzin uczniów, w tym w zakresie dysfunkcji, uzależnień i przemocy w rodzinie

Wśród działań niezbędnych do pełniejszego rozpoznania problemów rodzin uczniów w zakresie dysfunkcji, uzależnień i przemocy w rodzinie przedstawiciele ankietowanych placówek wymienili konieczność zwiększenia współpracy z instytucjami wspomagającymi rodzinę, m.in. poprzez kontakt z pracownikami PPP w Czerwinie w zakresie wsparcia i intensyfikacji podjętych działań diagnozujących ww. problemy. Uczestnicy badania zwrócili także uwagę na potrzebę monitorowania sytuacji dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie anonimowych badań ankietowych identyfikujących problemy i dysfunkcje występujące w rodzinach oraz sytuację socjalno-bytową uczniów.

Działania konieczne do przeprowadzenia w celu usprawnienia funkcjonowania placówki i polepszenia efektywności procesu edukacji i wychowania

Według uczestników badania niezbędne jest kontynuowanie dotychczasowych skutecznych działań wypracowanych przez placówki, zwiększenie liczby zajęć rozwijających kompetencje i zainteresowania uczniów, wdrażanie i promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu – bez komputera, telefonu i używek, a także zwrócenie uwagi na podnoszenie poziomu bezpieczeństwa uczniów i koordynację podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy i agresji w szkole oraz prowadzenie działań profilaktycznych z udziałem specjalistów (szersza współpraca z Policją). Zdaniem jednego z respondentów konieczna jest gruntowna zmiana w podstawie programowej kształcenia ogólnego.

2.5. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje, oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej. Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stały się następujące obszary: **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie; zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne oraz kapitał społeczny i ludzki.**

OBSZAR PROBLEMOWY 1. RODZINA, DZIECKO I MŁODZIEŻ, PRZEMOC W RODZINIE	
mocne strony	słabe strony
• analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie • zapewnianie przez gminę rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny • dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia • analizowanie potrzeb osób samotnie wychowujących dzieci • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę nad dziećmi do lat 3 • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną • dysponowanie przez szkolnictwo w gminie bazą dydaktyczną, zapewniającą właściwy rozwój uczniów • odpowiednio przygotowana kadra do pracy z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zapewnianie pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie na terenie gminy • prowadzenie akcji uświadamiających społeczność lokalną na problemy przemocy w rodzinie	• brak na terenie gminy placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (jak np. świetlice środowiskowe) • trudności w dostępie do psychiatrii dziecięcej • brak żłobka • brak grupy wsparcia dla ofiar przemocy • brak zajęć dla sprawców przemocy
szanse	zagrożenia
• niezwiększająca się liczba rodzin dysfunkcyjnych • niewzrastająca liczba osób samotnie wychowujących dzieci • możliwość tworzenia przez gminę placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży • zaspokajająca potrzeby mieszkańców oferta w zakresie opieki przedszkolnej • sytuacja finansowa gminy pozwalająca na zaspokojenie potrzeb w zakresie edukacji • dostosowana do potrzeb liczebność i fachowość kadry pracującej z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie • zmniejszenie społecznego przyzwolenia na stosowanie przemocy w rodzinie	• nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin • wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego • niezaspokajająca potrzeb mieszkańców oferta w zakresie opieki żłobkowej • zwiększająca się liczba przypadków przemocy w rodzinie

OBSZAR PROBLEMOWY 2. ZDROWIE, UZALEŻNIENIA, BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE	
mocne strony	słabe strony
• zabezpieczenie przez gminę dostępu do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • inicjowanie przedsięwzięć propagujących zdrowy styl życia • podejmowanie przez samorząd gminy inicjatyw na rzecz poprawy stanu środowiska naturalnego • zapewnienie rodzinom z gminy dotkniętym	• brak grupy dla osób współuzależnionych • brak lekarzy specjalistów • brak współpracy rodziców ze specjalistami • zbyt mała liczba godzin pomocy specjalistów • brak psychiatrii

problemami uzależnień dostępu do pomocy psychospołecznej i prawnej • kadra przygotowana do pracy z osobami uzależnionymi • prowadzenie przez placówki oświatowe działań profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie uzależnień wśród dzieci i młodzieży • realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych poświęconych przestępczości i jej negatywnym skutkom społecznym • prowadzenie działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa w gminie oraz realizowanie inwestycji mających na celu podniesienie poziomu bezpieczeństwa na drodze	
szanse	zagrożenia
• wystarczające zabezpieczenie finansowe i lokalowe prawidłowego dostępu mieszkańców do świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej • wzrost zainteresowania wśród mieszkańców gminy zdrowym trybem życia • poprawa stanu środowiska naturalnego w gminie w ostatnich latach • stale rosnący poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze	• zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia • wzrost zapotrzebowania na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi • zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki • wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich

OBSZAR PROBLEMOWY 3. KAPITAŁ SPOŁECZNY I LUDZKI	
mocne strony	słabe strony
• odczuwalny wzrost poziomu i jakości życia mieszkańców • zachęcanie mieszkańców przez samorząd gminy do podejmowania inicjatyw lokalnych • popularyzowanie na terenie gminy informacji o działalności lokalnych organizacji pozarządowych • podejmowanie działań zmierzających do podnoszenia atrakcyjności oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej adresowanej do mieszkańców • prowadzenie działań zmierzających do integracji społeczności lokalnej • podejmowanie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • dostosowana do aktualnych potrzeb liczebność kadry i istniejąca w gminie sieć placówek pomocy społecznej • podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez pracowników pomocy społecznej • prowadzenie działań w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu	• zbyt mała liczba miejsc do spotkań społeczeństwa • brak chętnych osób dorosłych do wolontariatu • zbyt małe zaangażowanie społeczeństwa w działanie na rzecz mieszkańców

szanse	zagrożenia
• potencjał gminy zapewniający jej rozwój oraz umożliwiający odczuwalny wzrost jakości i poziomu życia jej mieszkańców • zmniejszająca się liczba osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją • dysponowanie przez gminę środkami zewnętrznymi umożliwiającymi skuteczniejszą realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • wystarczające środki umożliwiające dostosowanie poziomu kwalifikacji i liczebności kadr pomocowych do aktualnych potrzeb • zainteresowanie młodszych mieszkańców gminy działalnością wolontarystyczną	• wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej

Analiza uwarunkowań dla obszaru **rodzina, dziecko i młodzież, przemoc w rodzinie** wskazuje na przewagę mocnych stron, którymi są głównie: analizowanie problemów rodzin, dzieci i młodzieży w gminie oraz osób samotnie wychowujących dzieci, dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia, zapewnianie przez gminę rodzinom dysfunkcyjnym wsparcia asystentów rodziny, dysponowanie przez szkolnictwo w gminie bazą dydaktyczną zapewniającą właściwy rozwój uczniów oraz zapewnianie pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie.

Dostrzegane mocne strony w powiązaniu z akcentowanymi szansami nie mogą jednak przesłonić ciężaru gatunkowego słabych stron i zagrożeń, z jakimi należy się zmierzyć, realizując działania strategiczne. Brak placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży, trudności w dostępie do psychiatrii dziecięcego, nasilająca się skala problemów mających wpływ na prawidłowe funkcjonowanie rodzin, wzrastająca liczba rodzin wymagających wsparcia w postaci poradnictwa specjalistycznego, niezaspokajająca potrzeb mieszkańców oferta w zakresie opieki żłobkowej czy zwiększająca się liczba przypadków przemocy w rodzinie, brak grupy wsparcia dla ofiar przemocy i zajęć dla sprawców – to kwestie, które należy uwzględnić w pierwszej kolejności w programowaniu działań w tym obszarze.

Analiza uwarunkowań dla obszaru **zdrowie, uzależnienia, bezpieczeństwo publiczne** uwypukliła słabe strony (m.in. brak grupy wsparcia dla współuzależnionych, brak lekarzy specjalistów, brak współpracy rodziców ze specjalistami) i zagrożenia, jak np. zwiększająca się liczba osób uzależnionych i współuzależnionych wymagających wsparcia, wzrost zapotrzebowania na zwiększenie liczby osób pracujących z osobami uzależnionymi, zwiększająca się liczba nieletnich sięgających po alkohol lub narkotyki oraz wzrastające zagrożenie przestępczością wśród nieletnich. Mimo zauważanych mocnych stron oraz dostrzeganych szans (wzrost zainteresowania wśród mieszkańców gminy zdrowym trybem

życia, poprawa stanu środowiska naturalnego, wzrastający poziom bezpieczeństwa mieszkańców gminy oraz poziom bezpieczeństwa na drodze), wskazane zagrożenia mogą rzutować na osiągnięcie zakładanych zmian w procesie wdrażania założeń programowych.

Analiza uwarunkowań dla obszaru *kapitał społeczny i ludzki* każe zwrócić uwagę m.in. na takie kwestie, jak wzrastające zapotrzebowanie na wsparcie z systemu pomocy społecznej, a także zbyt mała liczba miejsc do spotkań i zbyt małe zaangażowanie społeczeństwa w działanie na rzecz mieszkańców. Z kolei po stronie szans odnajdziemy potencjał gminy zapewniający jej rozwój oraz umożliwiający odczuwalny wzrost jakości i poziomu życia jej mieszkańców, zmniejszającą się liczbę osób zagrożonych wykluczeniem i marginalizacją, dysponowanie przez gminę środkami zewnętrznymi umożliwiającymi skuteczniejszą realizację zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zainteresowanie młodszych mieszkańców gminy działalnością wolontarystyczną.

Należy także zwrócić uwagę na mocne strony dostrzegane w tym obszarze, jak odczuwalny wzrost jakości i poziomu życia mieszkańców gminy, zachęcanie mieszkańców do podejmowania inicjatyw lokalnych, prowadzenie działań zmierzających do integracji społeczności lokalnej, jak również zaspokajanie potrzeb mieszkańców w zakresie kultury, sportu i rekreacji, podejmowanie działań w celu pozyskiwania dodatkowych środków na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej i podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez kadrę GOPS-u, a także popularyzowanie na terenie gminy informacji o działalności lokalnych organizacji pozarządowych oraz prowadzenie działań w zakresie propagowania i inicjowania wolontariatu, co z pewnością może mieć zasadniczy wpływ na postęp we wdrażaniu założeń programowych w tym obszarze.

2.6. OCENA WDROŻENIA POPRZEDNIO REALIZOWANEGO PROGRAMU

Przystępując do opracowania Programu Wspierania Rodziny w Gminie Goworowo na lata 2020-2022, dokonano oceny stopnia wdrożenia poprzednio obowiązującego Programu. W tym celu powołano Zespół Oceniający złożony z przedstawicieli instytucji biorących udział w realizacji założeń programu. Uwzględniając całokształt działań podjętych w ramach realizacji Programu, Zespół Oceniający, wykorzystując pięciopunktową skalę ocen skonstruowaną tak, że poszczególnym jej stopniom przypisano określenia wyrażające osiągnięte efekty realizacji programu, przyjął ocenę ogólną na poziomie 4, co wskazuje na osiągnięcie zaawansowanego stopnia wdrożenia założeń programowych. Uzasadniając przyjętą ocenę, zwrócono uwagę na wdrożenie i zrealizowanie większości założeń programu, jednakże ze względu na brak zasobów finansowych, jak i lokalowych, gmina nie była w stanie zrealizować wszystkich przewidzianych zadań.

Zespół wskazał trudności w realizacji założeń programowych, osiągnięcia, jakie odnotowano, działania, których nie udało się zrealizować, a dodatkowo najważniejsze projekty, które zostały zrealizowane.

1. Trudności napotkane przy wdrażaniu programu:

- Największą barierę w realizacji wszystkich założeń Programu stanowił niedobór środków finansowych. Pojawiły się również trudności z pozyskaniem bazy lokalowej w celu utworzenia Poradni Rodzinnej, która miała na celu zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego, terapii rodzinnej i mediacji dla rodzin wymagających tego rodzaju wsparcia oraz zapewnienie opieki dla dzieci do lat 3, czyli utworzenia żłobka i klubów malucha.

2. Osiągnięcia w realizacji działań wyznaczonych w ramach programu:

- W latach 2017-2019 zapewniono wsparcie asystenta rodziny rodzinom wykazującym problemy o charakterze opiekuńczo-wychowawczym. Zwiększono również dostępność do opieki przedszkolnej i oferty zajęć sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży. Prowadzono też szereg działań edukacyjno-informacyjnych poświęconych tematyce uzależnień, przemocy w rodzinie oraz przestępczości, a także promujących zdrowy styl życia, zwłaszcza wśród młodego pokolenia. Udało się zorganizować badania specjalistyczne dla mieszkańców gminy, często przy okazji spotkań i imprez integracyjnych. Dużą popularnością wśród młodych mieszkańców gminy, głównie uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych, cieszyła się idea pomocy wolontaryjnej.

3. Przedsięwzięcia, których nie udało się zrealizować podczas wdrażania programu:

- Z uwagi na brak zasobów finansowych i bazy lokalowej nie została utworzona Poradnia Rodzinna oraz żłobek lub klub malucha, zapewniający opiekę dla dzieci do lat 3. Mimo zapewnienia pomocy i wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym problemem przemocy w rodzinie oraz uzależnienia, nie udało się utworzyć poszczególnych grup wsparcia dla powyższych zainteresowanych. Nie udało się również utworzyć na terenie gminy poradni specjalistycznej.

4. Najważniejsze projekty wynikające z zapisów programu, które zostały zrealizowane:

- Bal osób niepełnosprawnych;
- Grupa wsparcia dla rodzin wielodzietnych;
- Grupa wsparcia dla matek dzieci niepełnosprawnych.

3. PROJEKTOWANE DZIAŁANIA PROGRAMOWE

Uzyskane wyniki diagnozy problemów rodzin i dzieci na terenie gminy, opartej na analizie źródeł zastanych, wyników badań ankietowych, analizie SWOT, jak również wnioski płynące z oceny realizacji założeń poprzednio realizowanego Programu pozwoliły na opracowanie założeń Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Goworowo na lata 2020-2022. Zostały one przedstawione w formie celu głównego, celów operacyjnych i kierunków działań, których realizacja powinna przyczynić się do zminimalizowania problemów dotyczących rodzin i dzieci w gminie występujących obecnie, jak i mogących wystąpić w najbliższych latach.

3.1. CEL GŁÓWNY PROGRAMU

Cel główny, wyznaczony w Gminnym Programie Wspierania Rodziny w Gminie Goworowo na lata 2020-2022 jest następujący:

**Poprawa kondycji i jakości życia rodzin
zamieszkujących w gminie Goworowo.**

3.2. CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

CEL OPERACYJNY 1.: PODNOSZENIE JAKOŚCI I EFEKTYWNOŚCI USŁUG ŚWIADCZONYCH NA RZECZ WSPIERANIA RODZINY.				
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Monitorowanie warunków życia, potrzeb i dysfunkcji rodzin zamieszkujących w gminie.	2020-2022	UG RG GOPS GKRPA ZI placówki oświatowe Policja placówki ochrony zdrowia	- liczba rodzin korzystających z pomocy z uwzględnieniem przyczyn - liczba rodzin objętych pracą socjalną - liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, terapią i mediacją	- zmniejszenie liczby rodzin wymagających wsparcia poprzez odpowiednio wczesne zapobieganie - pojawiającym się problemom - poprawa sytuacji rodzin
Aktywizacja zawodowa członków rodzin dotkniętych bezrobociem.	2020-2022	GOPS UG PUP NGOs lokalne media	- liczba osób bezrobotnych w gminie, - liczba mieszkańców gminy objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia	- zmniejszenie poziomu bezrobocia w gminie - poprawa funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej
Udzielanie wsparcia finansowego rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej oraz w postaci świadczeń rzeczowych..	2020-2022	GOPS UG	- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego rodzin
Zabezpieczenie potrzeb	2020-2022	GOPS	- liczba dzieci z rodzin	- wyrównywanie szans

bytowych dzieci z rodzin ubogich oraz zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.		UG placówki oświatowe światlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs	ubogich objętych wsparciem, - liczba i rodzaj podjętych działań	- edukacyjnych przeciwdziałanie marginalizacji dzieci z rodzin ubogich
Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologicznego i prawnego), terapii rodzinnej i mediacji dla członków rodzin wymagających wsparcia.	2020-2022	GOPS UG PCPR PK	- liczba osób i rodzin objętych wsparciem, - liczba udzielonych porad z uwzględnieniem ich charakteru	- poprawa funkcjonowania rodzin wymagających wsparcia - poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych
Wspieranie osób samotnie wychowujących dzieci.	2020-2022	UG RG GOPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs	- liczba rodzin niepełnych na terenie gminy objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, rodzaj podejmowanych działań mających na celu wsparcie osób samotnie wychowujących dzieci	- poprawa bezpieczeństwa socjalnego osób samotnie wychowujących dzieci - podniesienie jakości życia i komfortu osób samotnie wychowujących dzieci - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach niepełnych równych szans życiowych

				- przeciwdziałanie marginalizacji osób samotnie wychowujących
Wspieranie rodzin wielodzietnych.	2020-2022	UG RG GOPS placówki oświatowe placówki przedszkolne placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne NGOs	- liczba wydanych Kart Dużej Rodziny - liczba rodzin korzystających ze wsparcia w postaci Karty Dużej Rodziny - liczba dzieci w rodzinach korzystających z Karty Dużej Rodziny	- podniesienie jakości życia i komfortu rodzin wielodzietnych - zapewnienie dzieciom wychowującym się w rodzinach wielodzietnych równych szans życiowych - przeciwdziałanie marginalizacji rodzin wielodzietnych
Doskonalenie wiedzy i umiejętności kadr pracujących z rodziną.	2020-2022	GOPS PCPR ROPS	- liczba i rodzaj odbytych szkoleń	- podwyższenie poziomu wiedzy i kompetencji pracowników instytucjonalnej pomocy społecznej, członków ZI i GKRPA. - podwyższenie skuteczności świadczonej pomocy - poprawa funkcjonowania rodzin i dzieci objętych wsparciem

CEL OPERACYJNY 2.: WSPIERANIE ROZWOJU DZIECI I MŁODZIEŻY.					
Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty	
Monitorowanie zapotrzebowania na opiekę przedszkolną w gminie oraz opiekę dla dzieci do lat 3.	2020-2022	UG RG GOPS	- liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, - liczba dzieci objętych opieką w żłobku lub klubie rodzinnym	- poprawa funkcjonowania rodzin z małymi dziećmi	
Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej.	2020-2022	UG placówki oświatowe placówki kultury	- liczba i rodzaj zorganizowanych zajęć - liczba uczestników	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży	
Zapewnienie uczniom z niepełnosprawnościami indywidualnego wsparcia w celu umożliwienia im realizacji prawa do kształcenia.	2020-2022	UG placówki oświatowe	- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym - liczba godzin	- wyrównywanie szans edukacyjnych - podniesienie poziomu wiedzy dzieci i młodzieży	
Realizowanie programów profilaktycznych, wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.	2020-2022	placówki oświatowe GKRPA GOPS PPP	- liczba i rodzaj programów profilaktycznych - liczba uczestników	- kształtowanie prawidłowych postaw życiowych - eliminowanie niekorzystnych zjawisk mających wpływ na rozwój dzieci i młodzieży	
Wspieranie uczniów uzdolnionych i utalentowanych.	2020-2022	UG RG placówki oświatowe NGOs	- liczba uczniów - rodzaj wsparcia (nagrody, wyróżnienia)	- motywowanie do zdobywania wiedzy - wzmocnianie wizerunku lokalnej	

			GOPS			oświaty i samorządu lokalnego
Realizowanie działań artystyczno-kulturalnych oraz sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.	2020-2022		UG RG placówki oświatowe placówki kulturalne jednostki sportowo-rekreacyjne jednostki organizacyjne gminy NGOs		- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- poprawa atrakcyjności oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej - poszerzanie możliwości spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży - integrowanie społeczności lokalnej - stwarzanie warunków do rozwoju zainteresowań
Realizowanie projektów na rzecz dzieci i młodzieży współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.	2020-2022		placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne GOPS NGOs		- liczba i rodzaj zrealizowanych projektów - liczba uczestników	- poprawa funkcjonowania dzieci i młodzieży w środowisku zamieszkania
Popularyzowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych.	2020-2022		placówki oświatowe placówki kultury GOPS NGOs Kościoł lokalne media		- liczba i rodzaj zrealizowanych działań - liczba wolontariuszy	- wzmacnianie kompetencji społecznych - wzmacnianie solidarności społecznej - poprawa funkcjonowania osób i grup, na rzecz których podejmowany jest wolontariat

CEL OPERACYJNY 3.: PROMOCJA RODZINY, PRZECIWDZIAŁANIE NIEKORZYSTNYM ZJAWISKOM ZAGRAŻAJĄCYM JEJ PRAWIDŁOWEMU FUNKCJONOWANIU.				
Promowanie wzoru rodziny prawidłowo wypełniającej swoje funkcje, edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich.	2020-2022	GOPS UG placówki oświatowe placówki kultury świetlice NGOs PPP Kościoł	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba osób objętych działaniami	- zwiększenie kompetencji rodzinnych - zmiana pokutujących stereotypów na temat ról, jakie mają do spełnienia członkowie rodziny, - poprawa i umocnienie wizerunku rodziny
Wzmacnianie więzi rodzinnych i pokoleniowych, m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.	2020-2022	UG RG GOPS placówki oświatowe świetlice jednostki rekreacyjno-sportowe placówki kultury NGOs media lokalne Kościoł	- liczba imprez - liczba uczestników	- wzmocnienie więzi rodzinnych i społecznych - budowa dialogu międzypokoleniowego - wzmocnienie poczucia przynależności do społeczności lokalnej rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym - integrowanie społeczności lokalnej
Podjęmowanie działań mających na celu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i zapobieganie jej skutkom oraz działań interwencyjnych.	2020-2022	ZI GKRPA GOPS PK placówki oświatowe i wychowania	- liczba procedur Niebieska Karta - liczba osób i rodzin korzystających z pomocy z powodu przemocy w rodzinie	- zapewnienie bezpieczeństwa osobom i rodzinom dotkniętym przemocą - poprawa komfortu funkcjonowania rodzin

		przedszkolnego Policja PCPR OL		
Podjęmowanie na terenie gminy przedsięwzięć o charakterze edukacyjno-informacyjnym na temat uzależnień oraz przestępczości i jej skutków.	2020-2022	GKRPA GOPS ZI PK UG placówki oświatowe placówki kultury jednostki sportowo-rekreacyjne placówki ochrony zdrowia Policja OL NGOs	- liczba i rodzaj działań - liczba i kategoria adresatów i uczestników objętych działaniami	- ograniczanie i eliminowanie niekorzystnych zjawisk z życia społeczności lokalnej - kształtowanie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży - pożądanie zmiany wrażliwości społecznej i postaw życiowych - poprawa funkcjonowania i kondycji rodzin

CEL OPERACYJNY 4.: ZAPEWNIENIE RODZINOM I DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWA ZDROWOTNEGO I PUBLICZNEGO.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia.	2020-2022	UG RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego jednostki sportowo-rekreacyjne placówki kultury światlice GOPS	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podwyższenie poziomu świadomości o wpływie stylu życia na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży

		placówki ochrony zdrowia NGOs PPP PSSE			
Przeprowadzanie badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.	2020-2022	UG RM placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki ochrony zdrowia	- liczba zorganizowanych badań - liczba dzieci i młodzieży objętych badaniami stanu zdrowia	- możliwość szybszego reagowania na zagrożenie mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej dzieci i młodzieży	
Organizowanie bezpłatnych badań dla mieszkańców gminy.	2020-2022	UG RM placówki ochrony zdrowia	- liczba i rodzaj zorganizowanych badań - liczba uczestników	- możliwość szybszego reagowania na zagrożenia mające wpływ na stan zdrowia - poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców	
Realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień, przemocy w rodzinie oraz przestępczości.	2020-2022	placówki oświatowe GKRPA ZI GOPs Policja PPP	- liczba zajęć - liczba uczniów	- podwyższenie świadomości dzieci i młodzieży na temat wpływu uzależnień na zdrowie i życie człowieka - poszerzenie wiedzy o negatywnym wpływie przestępczości na życie społeczne - budzenie wrażliwości na kwestie agresji i przemocy	

				- uczenie umiejętności zachowań w sytuacjach kryzysowych - budowa pozytywnych wzorców zachowań w grupie rówieśniczej i w otoczeniu rodzinnym
Podjęmowanie działań edukacyjno-informacyjnych wśród rodziców w celu zapewnienia bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży oraz przeciwdziałania patologiom.	2020-2022	placówki oświatowe Policja	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	- podniesienie poziomu bezpieczeństwa dzieci i młodzieży - wzrost świadomości rodziców na temat zagrożeń
Współpraca z Policją w zakresie monitorowania i patrolowania obszarów gminy, w których mogą się kumulować zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży.	2020-2022	UG RG Policja	- liczba podjętych działań - liczba podjętych interwencji	- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców, rodzin i dzieci - eliminowanie potencjalnych zagrożeń mających wpływ na jakość życia mieszkańców gminy - wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców
Zapewnienie rodzinom,	2020-2022	UG	- liczba zrealizowanych	- poprawa

dzieciom i młodzieży bezpieczeństwa na drodze poprzez realizację odpowiednich inwestycji w infrastrukturze dróg.		RG Policja	inwestycji drogowych	bezpieczeństwa rodzin i dzieci - podniesienie komfortu życia mieszkańców
--	--	---------------	----------------------	---

CEL OPERACYJNY 5.: INTEGROWANIE I DOSKONALENIE LOKALNEGO SYSTEMU WSPARCIA RODZIN.

Działania	Termin realizacji	Realizatorzy i partnerzy	Wskaźniki	Zakładane rezultaty
Integrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez współpracę jednostek organizacyjnych gminy, GKRPA, placówek ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych i Kościoła.	2020-2022	UG RG GOPS GKRPA ZI PK placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego placówki kultury jednostki rekreacyjno-sportowe placówki ochrony zdrowia świątlice NGOs Kościół	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba spotkań przedstawicieli poszczególnych podmiotów	- poprawa efektywności wsparcia rodzin i dzieci w gminie - pobudzanie aktywności społecznej - skuteczniejsze motywowanie do zmiany w rodzinach przeżywających trudności - wzrost poczucia bezpieczeństwa w rodzinach dotkniętych problemami - poprawa kondycji i jakości funkcjonowania rodzin - wzmocnienie potencjału rodzin
Rozwijanie i doskonalenie form współpracy z Prokuraturą Rejonową,	2020-2022	UG RG GOPS	- rodzaj i liczba podjętych działań	- poprawy efektywności wsparcia rodzin i dzieci z terenu gminy

Sądem Rejonowym, Policją, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno- Pedagogiczną.		ZI GKRPA placówki oświatowe i wychowania przedszkolnego Prokuratura Sąd Rejonowy Policja PCPR PPP		- szybsze reagowania na zagrożenia wpływające na prawidłowe funkcjonowanie rodzin i dzieci z terenu gminy
Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	2020-2022	UG podmioty, których przedstawiciele wchodzi w skład ZI	- liczba spotkań ZI - liczba grup roboczych - liczba procedur Niebieska Karta	- przeciwdziałanie i zapobieganie zjawisku przemocy w rodzinie - poprawa funkcjonowania rodzin dotkniętych i zagrożonych przemocą

Legenda

UG – Urząd Gminy
 RG – Rada Gminy
 GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
 GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
 ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
 PK – Punkt Konsultacyjny ds. uzależnień i przemocy w rodzinie
 OL – Ośrodek Leczenia, Terapii i Rehabilitacji Uzależnień w Lipiance
 (NZOZ MONAR w Ostrołęce, filia w Lipiance).

PUP – Powiatowy Urząd Pracy
 PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
 PPP – Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
 ROPS – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
 PSSE – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
 NGOs – organizacje pozarządowe

3.3. PROJEKTY

Prezentowane poniżej projekty powstały w trakcie prac nad programem. Ich autorami są przedstawiciele instytucji działających w gminie w obszarze wspierania rodzin, dzieci i młodzieży. Projekty stanowią „bank pomysłów”, tzn. ich realizacja jest wskazana, ale możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe.

Projekt:

Konferencja na temat: „Profilaktyka uzależnień wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych”.

Wnioskodawca projektu:

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Goworowie.

Cel główny projektu:

Wypracowanie wspólnego stanowiska w zakresie bezpieczeństwa oraz sieci wsparcia dla dzieci i młodzieży (sport, rozwijanie pasji), a u dorosłych pokazywanie alternatywnego spędzania czasu bez alkoholu.

Miejsce realizacji projektu:

Sala Konferencyjna Urzędu Gminy w Goworowie.

Beneficjenci projektu:

Nauczyciele, pracownicy socjalni, asystent rodzin, radni, sołtysi, władze samorządowe, policjanci, przedstawiciele GKRPA.

Partnerzy w realizacji projektu:

Specjaliści w dziedzinie uzależnień.

Projekt:

„Bliżej Rodziny – Akademia Malucha.”

Wnioskodawca projektu:

Przedszkole Samorządowe, ul. Szkolna 11, 07-440 Goworowo.

Cel główny projektu:

1. Wspieranie rodziny w rozwoju dziecka i wykrywaniu nieprawidłowości i deficytów rozwojowych.
2. Organizowanie zajęć dla dzieci i rodziców mających na celu wczesne wspomaganie rozwoju.

Miejsce realizacji projektu:

Przedszkole Samorządowe, ul. Szkolna 11, 07-440 Goworowo.

Beneficjenci projektu:

Dzieci w wieku 1-3 lata, rodzice.

Partnerzy w realizacji projektu:

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Czerwinie, Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, Gminna Biblioteka Publiczna, Przychodnia Lekarska.

Czas realizacji projektu:

1 rok.

Projekt:

„Organizacje dzieciom – piknik rodzinny z okazji Dnia Rodziny.”

Wnioskodawca projektu:

Przedszkole Samorządowe, ul. Szkolna 11, 07-440 Goworowo.

Cel główny projektu:

Promowanie wartości rodziny, wspieranie form organizacji aktywnego spędzania czasu wolnego służących wzmocnieniu więzi rodzinnych.

Miejsce realizacji projektu:

Plac zabaw na terenie przedszkola.

Beneficjenci projektu:

Przedszkolaki, rodzeństwo, rodzice.

Partnerzy w realizacji projektu:

Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji.

Czas realizacji projektu:

Projekt:

„Razem na Święta” – akcja charytatywna.

Wnioskodawca projektu:

Przedszkole Samorządowe, ul. Szkolna 11, 07-440 Goworowo.

Cel główny projektu:

Budowanie wspólnot i kształtowanie odpowiedzialności za drugą osobę.

Miejsce realizacji projektu:

Przedszkole Samorządowe w Goworowie.

Beneficjenci projektu:

Dzieci z przedszkola i ich rodzice.

Partnerzy w realizacji projektu:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goworowie.

Czas realizacji projektu:

Grudzień 2020 r.

Projekt:

„Rodzice uczniom – szlachetne serce.”

Wnioskodawca projektu:

Rada Rodziców przy Szkole Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Goworowie, Goworówek 43A, 07-440 Goworowo.

Cel główny projektu:

Przeciwdziałanie ubóstwu, wspieranie rodzin wielodzietnych oraz rodzin niepełnych.

Miejsce realizacji projektu:

Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Goworowie oraz jej Filia w Szczawinie.

Beneficjenci projektu:

Dzieci z oddziałów przedszkolnych, oddziałów „0” oraz uczniowie Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Goworowie oraz jej Filii w Szczawinie (sieroty i pól sieroty).

Partnerzy w realizacji projektu:

Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Goworowie.

Czas realizacji projektu:

I edycja – grudzień 2019, kontynuacja w kolejnych latach.

Projekt:

„Pomocna dłoń.”

Wnioskodawca projektu:

Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Goworowie, Goworówek 43A, 07-440 Goworowo.

Cel główny projektu:

Przeciwdziałanie ubóstwu, pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym.

Miejsce realizacji projektu:

Goworowo oraz miejscowości wchodzące w skład obwodu szkoły.

Beneficjenci projektu:

Osoby samotne, starsze i w podeszłym wieku oraz osoby schorowane i niepełnosprawne.

Partnerzy w realizacji projektu:

7 GDH „Zorza”, Szkolny Klub Wolontariusza, ŚDS w Czarnowie, Stowarzyszenie „Jesteśmy Betanią”.

Czas realizacji projektu:

Od roku szkolnego 2020/2021.

Projekt:

„Ciepły posiłek dla seniora.”

Wnioskodawca projektu:

Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Goworowie, Goworówek 43A, 07-440 Goworowo.

Cel główny projektu:

Pomoc osobom starszym, niepełnosprawnym i niedołącznym, przeciwdziałanie ubóstwu.

Miejsce realizacji projektu:

Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Goworowie (stołówka szkolna + zaplecze kuchenne).

Beneficjenci projektu:

Osoby w podeszłym wieku, samotne, schorowane, niepełnosprawne, zagrożone ubóstwem.

Partnerzy w realizacji projektu:

GOPS w Goworowie, Urząd Gminy w Goworowie.

Czas realizacji projektu:

Od roku szkolnego 2020/2021 – styczeń 2021 r.

Projekt:

„Nie używaj.”

Wnioskodawca projektu:

Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Goworowie, Goworówek 43A, 07-440 Goworowo.

Cel główny projektu:

- przeciwdziałanie alkoholizmowi;
- przeciwdziałanie narkomanii;
- przeciwdziałanie stosowaniu dopalaczy, używek, napojów energetycznych;
- przeciwdziałanie fonoholizmowi i uzależnieniu od gier komputerowych;
- przeciwdziałanie przemocy i agresji w szkole oraz przemocy w rodzinie;
- zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży.

Miejsce realizacji projektu:

Szkoła Podstawowa im. Mikołaja Kopernika w Goworowie oraz jej Filia w Szczawinie.

Beneficjenci projektu:

Dzieci i uczniowie ze Szkoły Podstawowej im. Mikołaja Kopernika w Goworowie oraz jej Filii w Szczawinie oraz rodzice dzieci i uczniów.

Partnerzy w realizacji projektu:

GOPS w Goworowie, MONAR Lipianka, Posterunek Policji w Goworowie, Komenda Miejska Policji w Ostrołęce, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Czerwinie, GOKSiR w Goworowie, firmy zewnętrzne działające w zakresie profilaktyki.

Czas realizacji projektu:

Od roku szkolnego 2020/2021.

Projekt:

„Jak żyć zdrowo i aktywnym być.”

Wnioskodawca projektu:

Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Pasiekach, Pasieki, ul. Szkolna 2, 07-440 Goworowo.

Cel główny projektu:

Promowanie zdrowego i aktywnego trybu życia. Podnoszenie świadomości społecznej dotyczy zdrowego odżywiania u dzieci.

Miejsce realizacji projektu:

Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Pasiekach.

Beneficjenci projektu:

Dzieci z klas IV-VIII oraz rodzice.

Czas realizacji projektu:

Kwiecień – maj.

Projekt:

„Pozytywna motywacja.”

Wnioskodawca projektu:

Szkoła Podstawowa w Kuninie, 07-440 Goworowo.

Cel główny projektu:

Integrowanie rodziców ze środowiskiem szkolnym.

Miejsce realizacji projektu:

Szkoła Podstawowa w Kuninie.

Beneficjenci projektu:

Rodzice, uczniowie, nauczyciele.

Partnerzy w realizacji projektu:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goworowie, Fundacja „Perspektywa”.

Czas realizacji projektu:

Rok szkolny 2020/2021.

Projekt:

Organizacje dzieciom – piknik rodzinny z okazji Dnia Dziecka.

Wnioskodawca projektu:

Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji w Goworowie, ul. Szkolna 16A, 07-440 Goworowo.

Cel główny projektu:

Promowanie wartości rodziny, wspieranie form organizacji aktywnego spędzania czasu wolnego służących wzmocnieniu więzi rodzinnych.

Miejsce realizacji projektu:

Boisko Orlik w Goworówku.

Beneficjenci projektu:

Dzieci, młodzież, dorośli z gminy Goworowo.

Partnerzy w realizacji projektu:

Klub Sportowy „Orz Goworowo”, Gminna Biblioteka Publiczna, Koła Gospodyń Wiejskich działające na terenie gminy, Ochotnicza Straż Pożarna, Stowarzyszenie „Jesteśmy Betanią”.

Czas realizacji projektu:

4. REALIZACJA PROGRAMU

4.1. KOORDYNATOR, PODMIOTY ODPOWIEDZIALNE I PARTNERZY

Koordynatorem programu będzie Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, placówki oświatowe, placówki kultury.

Partnerami w realizacji działań są: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, ośrodki leczenia uzależnień, specjaliści, placówki ochrony zdrowia, ośrodki wsparcia, grupy samopomocowe, Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Policja, Prokuratura Rejonowa, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, świetlice, Kościół i społeczność lokalna.

4.2. FINANSOWANIE

Źródłami finansowania działań wyznaczonych w Programie będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, środki organizacji pozarządowych, środki pozyskane od sponsorów indywidualnych. Orientacyjne nakłady na realizację Programu będą wynosiły ok. 100 000,00 zł rocznie.

4.3. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Monitoring programu będzie prowadzony z wykorzystaniem informacji oraz danych ze sprawozdań dostępnych na poziomie gminy, uzyskiwanych od podmiotów i partnerów uczestniczących w realizacji zadań. Celem monitoringu będzie obserwacja zmian ilościowych i jakościowych, jakie pojawiają się podczas realizacji działań. W przypadku stwierdzenia rozbieżności między założeniami a rezultatami, założenia będą weryfikowane i dostosowywane do potrzeb grupy docelowej.

Ewaluacja programu będzie dotyczyła zarówno liczby prowadzonych działań, jak i ich jakości. Zebrane w ten sposób informacje zostaną wykorzystane do opracowania raportu podsumowującego cały okres realizacji programu, zawierającego wnioski i rekomendacje na przyszłość.

Sprawozdanie roczne z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny przedstawi Wójtowi Gminy Goworowo Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do końca marca danego roku kalendarzowego, zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

SPIS TABEL I WYKRESÓW

Tabela 1. Profil respondentów ankiety „Problemy rodzin i dzieci w opinii mieszkańców”	7
Tabela 2. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2017-2019.....	10
Tabela 3. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2017-2019	10
Tabela 4. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2017-2019	10
Tabela 5. Zasoby mieszkaniowe będące w posiadaniu gminy w latach 2017-2019.....	11
Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2017-2019.....	11
Tabela 7. Bezrobotni w gminie i ich udział w liczbie ludności gminy w wieku produkcyjnym w latach 2017-2019	12
Tabela 8. Stopa bezrobocia w powiecie, województwie i w kraju w latach 2017-2019	12
Tabela 9. Dane dotyczące procedury „Niebieskie Karty” na terenie gminy w latach 2017-2019.....	13
Tabela 10. Środki finansowe wydatkowane przez gminę na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2017- 2019	14
Tabela 11. Beneficjenci pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019.....	14
Tabela 12. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2017-2019	14
Tabela 13. Rodzaje wsparcia udzielanego przez GOPS w Goworowie w latach 2017-2019.....	15
Tabela 14. Piecza zastępcza w gminie w latach 2017-2019	17
Tabela 15. Rodziny objęte opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.....	17
Tabela 16. Asystenci rodziny w gminie w latach 2017-2019.....	18
Tabela 17. Wartość świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019.....	19
Tabela 18. Rodzaj świadczeń rodzinnych przyznanych w gminie w latach 2017-2019	19
Tabela 19. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2017-2019	20
Tabela 20. Świadczenie wychowawcze – Program Rodzina 500+ przyznane w gminie w latach 2018-2019	20
Tabela 21. Karta Dużej Rodziny w gminie Goworowo w latach 2017-2019.....	21
Tabela 22. Środki finansowe (w zł) przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów uzależnień w gminie w latach 2017-2019	21
Tabela 23. Działalność GKRPA w latach 2017-2019 w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień w gminie.....	22
Tabela 24. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019	23
Tabela 25. Placówki wychowania przedszkolnego działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020).....	24
Tabela 26. Placówki oświatowe działające w gminie (w roku szkolnym 2019/2020)	24
Tabela 27. Placówki kultury w gminie w 2019 r.....	25
Tabela 28. Obiekty sportowo-rekreacyjne w gminie w 2019 r.	25
Tabela 29. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy działające na jej terenie.....	25
Tabela 30. Parafie Kościoła rzymskokatolickiego w gminie w 2019 roku	27
Tabela 31. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w zakresie pieczy zastępczej w latach 2017-2019	27
Tabela 32. Orzeczenia o niepełnosprawności wydane mieszkańcom gminy w latach 2017-2019.....	28
Tabela 33. Rodziny w gminie korzystające z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności w latach 2017-2019	29
Tabela 34. Podmioty wspierające rodziny i dzieci z gminy Goworowo usytuowane poza gminą.....	30
Tabela 35. Negatywne zachowania i zjawiska patologiczne występujące w społeczności uczniowskiej w gminie w roku szkolnym 2018/2019	35
Tabela 36. Występowanie dysfunkcji i patologii w rodzinach uczniów z gminy	36
Wykres 1. Jakie problemy, niekorzystne zjawiska najbardziej uwidaczniają się w gminie i rzutują na prawidłowe funkcjonowanie rodzin?.....	31
Wykres 2 W jakich obszarach należałoby podjąć lub zintensyfikować działania, by poprawić jakość życia i kondycję rodzin zamieszkujących teren gminy?	32
Wykres 3. Jak Pani / Pan ocenia ofertę w zakresie edukacji w gminie, biorąc pod uwagę jej poziom, jakość, zaspokojenie oczekiwań i potrzeb?	33
Wykres 4. Jak Pani / Pan ocenia funkcjonalność i jakość oferty w zakresie ochrony zdrowia w gminie?	33
Wykres 5. Czy czuje się Pani/Pan bezpiecznie w miejscu zamieszkania?	34

UZASADNIENIE

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Goworowie jako jednostka organizacyjna wykonująca zadania pomocy społecznej opracowuje lokalne programy pomocy społecznej. Do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny. Rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny, uchwala gminne programy wspierania rodziny.

Kierownik
GOPS w Goworowie
Janusz Świdorski

11 21. Uchwała Nr XXII/166/20 w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Goworowo na lata 2020-2022

GŁOSOWAŁO: 14

głosowało ZA: 14

głosowało PRZECIW: 0

WSTRZYMAŁO się: 0

LP.	Nazwisko i Imię	jak głosował
1	DOMASIK Danuta	głosował ZA
2	DZIERZGOWSKA Monika	głosował ZA
3	GALARSKA Agata	głosował ZA
4	GÓRECKI Sylwester	głosował ZA
5	KĘPA Justyna	głosował ZA
6	KWIATKOWSKA Anna	głosował ZA
7	MANOWSKI Jerzy	głosował ZA
8	PODLEŚ Jakub	głosował ZA
9	PSKIET Ryszard	głosował ZA
10	RURKA Marcin	głosował ZA
11	SUBCZYŃSKA Krystyna	głosował ZA
12	WINCZEWSKI Krzysztof	głosował ZA
13	ZIEMEK Mirosław	nie głosował
14	ZIĘBA Krzysztof	głosował ZA
15	ŻEBROWSKI Janusz	głosował ZA

